Nižnianske ozveny

Občasník občanov Nižnej a Zemianskej Dediny

ročník XXXVII / číslo 1 www.nizna.sk január - máj 2019

Národný týždeň manželstva

K budovaniu manželstiev pomohla desiatka aktivít.

str. 27 Z FARNOSTI

O neobyčajných ľuďoch

Rehoľnej sestre Justíne Tukovej a pedagógovi Jozefovi Brezovskom.

str. 28-33 PORTRÉT OBČANA - ŠPECIÁL

Máj, máj, máj zelený

Hoci stavanie mája komplikoval dážď, napokon sa aj u nás týči. Oslavy sa rozliehali Rotundou.

str. 37 KULTÚRA

Míľa pre mamu - Oslávili sme hodnotu materstva. Deň matiek priniesol množstvo atrakcií a zábavu.

Fotografiami do minulosti...

Z archívu sme tentokrát vybrali zábery Nižnej na železničnú trať. Skôr narodení občania si určite pamätajú na železničnú stanicu pri moste, keď ešte bola plne funkčná.

Máte aj Vy zaujímavé staré fotky našej obce? Budeme radi ak sa o ne s nami podelíte.

foto archív: Miloš Žák

Nižnianske ozveny
Občasník občanov Nižnej
a Zemianskej Dediny

Náklad
1 400 ks

Vydavateľ
Obecný úrad
Nová doba 506, 02743 Nižná
IČO: 00314684

ISSN 1339-2166
EV 3250/09
Poradové číslo 1/2019
Dátum vydania: 30. máj 2019

Kontakt
sefredaktor@nizna.sk

Šéfredaktor
Mgr. Monika Tuková -mt-

Redakčná rada -rr-
Mgr.art. Eva R. Jandurová -ejr-
Terézia Drozdová -ter-
Ing., Mgr. Zita Bachanová -zib-

Prispievatelia
Mgr. Anna Vilčínska -av-
Božena Žuffová -bž-
Bc. Daniela Štecová -dš-
Mgr. Erik Vrábel -ev-
Jozef Labdík -jl-
Mgr. Ľubomír Ivan -ľi-
Mgr. Margita Kuchčáková -mkch-
Mgr. Marián Klimčík -mik-
Martin Žuffa -mžf-
Mgr. Martina Labdíková -ml-
Michal Roľko -mr-
Mgr. Miroslav Mišík -mm-
Sára Labdíková -sl-
Patrik Bachan -pb-
PaedDr. Stanislava Opátová -sto-
Tatiana Petrovičová -tp-
Veronika Latková -vl-
Veronika Kubalová -vk-
Mgr. Viera Tuková -vt-
Kolektív mamín z Dupajdy - mDU-
Učiteľky z materských škôl -uMŠ-

Ilustračné fotografie
Lukáš Kucej

Grafická úprava
Be Story - Terézia Drozdová

Tlač
ID Reklama s.r.o., Tvrdošín

Milí čitatelia,

pred niekoľkými týždňami nás opustil náš priateľ a dlhoročný prispievateľ, pán Brezovský, ktorý vždy pripravoval tento editoriál. Dovoľte, aby som sa mu teraz prihovorila v mene nás všetkých, rovnako ako sa on prihováral nám.

Drahý môj priateľ, ešte tak čerstvo si pamätám na vôňu kávy a starých kníh, na noviny položené na stole a Váš vrúcny pozdrav v čase, keď tieto riadky patrili Vám a Vašim myšlienkam. Keď ste mi ich vložili do ruky, napísané ručne na papieri a poprosili ma o ich prečítanie, vždy Vás zaujímal môj názor. Aj keď nás delilo niekoľko generácií, zakaždým som bola vďačná za Vašu pozornosť. Vďačná za Vašu múdrosť a skúsenosť, ktorú sme mohli spojiť s húževnatosťou nás mladých do tohto spoločného diela. Vtedy bol všetok priestor nabitý niečím starosvetským, ľudským, niečím čo spája.

Drahý môj priateľ, ani neviem či túto časť novín vyjadrím tak ako ste to vedeli len Vy. No chcem Vám veľmi pekne poďakovať za posolstvo, ktoré bolo cítiť v každom našom stretnutí. Že nezáleží na veku, ani iných rozdieloch. To, na čom záleží je schopnosť človeka robiť všetko najlepšie ako vie, postaviť sa za svoj názor, hľadať pravdu, spoločné riešenia a byť priateľský.

Verím, že cesta domov bola príjemná...

-ter-

Milí spoluobčania!

V snahe zlepšiť naše spoločné obecné noviny vás vyzývame, aby ste sa zapájali do ich tvorby. Nižnianske ozveny sú hlavne o nás a pre nás, preto radi uverejníme vaše podnety, postrehy, články či inú tvorbu. Príspevky zasielajte na **sefredaktor@nizna.sk.**

Podmienky uverejnenia príspevkov:
text s nadpisom a menom autora textu (v prípade titulu uveďte aj ten) v dokumente word. Obrázky, prosím, posielajte v originálnej kvalite, minimálne 1MG (formát jpg) z fotoaparátu, prípadne mobilného zariadenia a to v prílohe e-mailu. Fotky nijak neupravujte. Kto by mal zároveň chuť prispievať pravidelne do novín a chcel by sa zúčastňovať na ich celkovej tvorbe, nech nás kontaktuje.

Uzávierka príspevkov do najbližšieho čísla je **15. 8. 2019**, po tomto termíne nebude možné prijať vaše príspevky.

Ďakujeme a tešíme sa na spoluprácu.

Upozornenie!
Redakcia si vyhradzuje právo na úpravy príspevkov, najmä textov, v ktorých sa vyskytujú vulgárne slová, osočujúce údaje, gramatické chyby. Redakcia tiež nezaručuje uverejnenie neaktuálnych článkov, informácií a nekvalitných fotografií.

-rr-

Na rovinu so starostom

... odpovede starostu obce na otázky občanov. Reakcie a názory k dôležitým udalostiam štvrťroka. V tomto čísle o budúcnosti areálu bývalej plavárne, prehodnocovaní starostovho platu či o výmene vedenia Technických služieb Nižná.

V otázke plavárne obec pracuje na asanačnom rozhodnutí. Po ekonomickom zhodnotení búracích prác sa rozhodne, akým spôsobom sa tým vysporiadame.

Čo bude ďalej s objektom bývalej plavárne?

Obec pracuje na asanačnom rozhodnutí. Keď bude hotové, potom sa na základe ekonomického zhodnotenia búracích prác rozhodne, akým spôsobom sa s týmto problémom vysporiadame. Teda, či ju budeme búrať sami, alebo ju dáme niekomu zbúrať, alebo sa celý areál predá. Týmto spôsobom by sme nemali nemalé náklady na jej zbúranie. Predajom by sme získali financie na vybudovanie niečoho nového, (ja navrhujem športovú halu) a zároveň by sme umožnili za cudzie peniaze zrevitalizovať tento priestor kurtov a plavárne. Osobne mám záujem, aby tam ostali tenisové kurty s pridruženým priestorom, ktorý by bol využitý podľa zámennej zmluvy s VÚC Žilina. K tomu chcem opätovne pripomenúť, že areál plavárne resp. plaváreň sme zamenili za nepotrebné pozemky pod cestami medzi Podbielom a Oravským Bielym Potokom. Plaváreň sme prevzali v havarijnom stave. Na jej opravu vtedy by bolo potrebných podľa odhadov odborníkov asi 1,5 až 2 milióny eur. Prevádzka by možno bola lacnejšia, ak by sa použili novodobé technológie na výrobu tepla a elektriny. Ak by tam ostal pôvodný dodávateľ tepla, tak by tomu tak nebolo. Jednoducho pre obec Nižná by obnova plavárne bola obrovsky stratová s vyhliadkou vytvárania ďalších nemalých strát. Výstavbou plavárne v okresnom meste sa všetko definitívne vyriešilo a dúfam, že na plaváreň v Nižnej budeme len v dobrom spomínať a nie ju používať na nezmyselný boj. Nemáme sa za čo hanbiť. Rozhodujeme sa v prospech občanov Nižnej a nie proti nim.

Máte aj vy otázky na vedenie obce? Postrehli ste niečo v okolí, na čo hľadáte odpoveď u starostu?

Pokojne napíšte na **sefredaktor@nizna.sk** a my ich predložíme za vás.

-rr-

Ako to vyzerá s prechodovou cestou oproti škole?

Mne je ľúto, že to zatiaľ takto dopadlo. Práce budú pokračovať po ukončení stavebného povolenia. Základnou myšlienkou tejto úpravy je, na zvýšenie bezpečnosti, odviesť priebežnú dopravu motorových vozidiel cez jednosmernú ulicu pred školou ďalej od vystupujúcich a nastupujúcich detí. Zároveň sa podstatne zníži premávka vozidiel v jednosmernej ulici cez Novú dobu. Celý problém začal nepochopením skupiny ľudí, ktorá nemala o celom zámere pravdivú predstavu. Jednoducho sa mohli opýtať. Vysvetlil by som im to, však som aj v škole veľmi často. Potom vznikla petícia proti výstavbe. Mnohí ľudia, s ktorými som sa stretol a podpísali spomínanú petíciu sa vyjadrili, že najprv chceli mať pokoj a podpísali, alebo nevedeli, čo podpísali, ale hlavne takí, ktorým to nebolo náležite a pravdivo vysvetlené. Možno dovtedy, kým sa ukončí stavebné povolenie, sa podarí vysvetliť aj odporcom, o čo vlastne ide, lebo som presvedčený, že to doteraz nepochopili.

Prečo sa tak často prerokúva plat starostu?

Povedal som poslancom, že budem problematiku platu starostu dávať do rokovania dovtedy, kým mi nevrátia pôvodný plat, jeho percentuálnu časť. Každý človek pracuje za mzdu a každému postupne plat stúpa. Ja som podľa vyjadrenia niektorých poslancov ešte nič nedokázal, preto mi odmenu strhli na 0. Oni naopak sebe odmenu zvýšili, ale podľa mňa tiež nič nedokázali (česť výnimkám). Áno zákon hovorí, že poslanci schvaľujú odmenu starostovi do výšky 60%. Je to podľa mňa zlý zákon, lebo umožňuje vydieranie starostu poslancami. Druhé volebné obdobie som končil na 44%. Prišli noví poslanci a tak začínam na nule. To je podobne ako keby každý zamestnanec pri zmene vedenia, alebo napríklad učiteľ pri novom školskom roku začínal na nule a až

keď niečo dokáže, tak dostane odmenu. Teda pri tomto uvažovaní niektorých poslancov môže starosta odísť do dôchodku s nulovou odmenou. Ďalej používajú argumenty, že predsa nemôže starosta dediny mať porovnateľný plat s primátorom veľkého mesta, lebo ten má predsa väčšiu zaťaženosť. Ja tvrdím, že podobné zaťaženie má starosta Oravského Bieleho Potoka ako primátor Bratislavy, ktorý denne nemusí komunikovať s ľuďmi a má na všetko určený obrovský aparát zamestnancov. Navyše kus samosprávnej práce je za peniaze vykonávané dodávateľským spôsobom. Veľkosť samosprávy je rozlíšená v zmysle zákona podľa počtu obyvateľov v základnej časti platu starostu (našťastie, lebo aj to by mi vzali, keby mohli). Tí, ktorí vedia o čom je starostovanie, sú podľa mňa len starostovia a ich manželky (v Nižnej som to ja a moja žena, Eugen Dedinský a jeho žena, nebohý Jozef Dedinský a jeho žena, Viktor Tokár a jeho žena). Nepamätám si, že by pri výkone funkcie umrel primátor, ale len na Orave máme niekoľko smutných prípadov, že umreli alebo ťažko ochoreli z dôvodu výkonu svojho mandátu práve starostovia. Zaujímavé je aj hlasovanie poslancov a nielen o plate. Päť poslancov za zvýšenie alebo aspoň zachovanie a šesť vždy proti alebo sa alibisticky zdržia hlasovania, teda výsledok tiež proti. Tieto počty sú pre mňa a potom aj pre samotnú Nižnú veľmi zlé. Všetko, čo robím a čo som mal vo volebnom programe vychádza od občanov. Nič som si nevycucal z prsta. Toto týchto občanov oslovilo a preto som voľby vyhral. Preto je potrebné prísť na zastupiteľstvá a priamo sa domáhať uplatňovania svojich záujmov pristavovať si poslancov a aj takýmto spôsobom na nich tlačiť, aby presadzovali ich záujmy a nie záujmy úzkeho okruhu ľudí.

Čo sa deje s cestou na Sihoť?

Na tejto novej ceste sa začali robiť zemné práce na základe územného rozhodnutia. Je potrebné vyrobiť teleso cesty aj pre cestu aj pre uloženie inžinierskych sieti tam, kde je len vzduch tak, aby sa po vyrovnaní terénu geodeticky presne zamerala. To je predpoklad na zhotovenie projektovej dokumentácie na vodovod a kanalizáciu. Dohoda s oravskou vodárenskou spoločnosťou je taká, že my pripravíme stavebný projekt a stavebné povolenie do augusta tohto roku a oni realizáciu začlenia do investičných zámerov do roku 2020. Verím a dúfam, že sa sľuby naplnia. Zároveň je už hotové stavebné rozhodnutie na elektriku. Tá sa mala realizovať tento rok, ale aj elektrikári aj my to vidíme najneskoršie budúci rok 2020.

Máme nové vedenie na technických službách?

Áno. Po dlhoročnej záslužnej a nezávidenia hodnej práci odišiel do dôchodku z funkcie riaditeľa Technických služieb pán Jozef Žák. Do tejto funkcie som navrhol Pavla Habovštiaka a obecné zastupiteľstvo ho schválilo. Jozefovi Žákovi sa chcem aj touto cestou úprimne a zo srdca poďakovať za jeho prácu. Riaditeľ TS v Nižnej je veľmi, najmä psychicky náročná práca. Jozef svojim osobitným prístupom dokázal znášať všetky príkoria, ktoré táto funkcia prináša. Či už zo strany ľudí, ktorých viedol alebo zo strany občanov. Ja sám som po zvolení za starostu chcel túto funkciu zrušiť a s Jozefom som ani nerátal. No keď som ako sa vraví pričuchol aj k práci na TS tak som sa obadal a do konca som doslova prosil Jozefa, aby neodchádzal z technických služieb, že čo si počnem bez neho. Ale nebolo len zle. Zažili sme aj veľmi pekné chvíle, hlavne úsmevné. Niekedy veľmi vážny problém skončil tak, že sme sa išli popučiť od smiechu. Prajem Ti Jozef, aby si si dlhé roky užíval vysnívaný dôchodok. Teraz „teprve“ zistíš, čo je to nemať čas.

Jozef Žák nastúpil na MNV, vtedy „prevádzkareň“ Nižná, 1. januára 1981 ako stavebný technik. Od 1. mája 1983 začal vykonávať funkciu správcu prevádzky. Až v roku 1994 Obecné zastupiteľstvo v Nižnej na svojom februárovom zasadnutí rozhodlo o založení Technických služieb ako príspevkovej organizácie a od tohto dátumu bol Jozef menovaný do funkcie riaditeľa TS. Túto vykonával až do svojho odchodu do dôchodku. Počas 38 rokov svojho pôsobenia na vedúcej funkcii sa v našej obci staral o jej zveľaďovanie, úpravu, čistotu, verejné osvetlenie, dom smútku, cintorín a o celkové zlepšenie či skrášlenie životného prostredia.

Budú sa v obci stavať garáže?

Ak to poslanci odsúhlasia, urýchlene dokončíme na vlastné náklady stavebné povolenie a prácu okolo ich výstavby chcem zadeliť na Technické služby. Podľa vyjadrenia riaditeľa TS Nižná túto prácu zvládnu. Potom by sa garáže predávali záujemcom.

-rr-

Zo zasadnutí obecného zastupiteľstva

Zo zápisnice z I. zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Nižnej v roku 2019, ktoré sa konalo dňa 22. januára 2019 v zasadačke OcÚ, vyberáme:

K bodu č. 4 - Programový rozpočet obce Nižná na roky 2019 - 2021

Poslanci OcZ vzali na vedomie Návrh rozpočtu obce Nižná na roky 2020 a 2021 a Návrh programového rozpočtu obce Nižná na roky 2020 a 2021. Ekonómka obce informovala, že do návrhu programového rozpočtu obce vykonala zmeny na základe požiadaviek poslancov OcZ, ktoré vzišli na pracovnom stretnutí v kancelárii starostu obce. V návrhu rozpočtu obce Nižná na roky 2019 – 2021 je uvedená nesprávna suma v položke 01.7.0 Splácanie úverov v tuzemsku Národnej banke Slovenska, ktorá bude opravená následnou zmenou rozpočtu. Nakoľko sa do rozpravy nikto neprihlásil, starosta obce dal hlasovať o Rozpočte obce Nižná na rok 2019 a o Programovom rozpočte obce Nižná na rok 2019: prítomní: 10. Za: 10 Proti: 0 Zdržal sa: 0

K bodu č. 7 - Interpelácie

Poslankyňa Agáta Ličková:
- na ulici Hviezdoslavova slabo počuť rozhlas, predovšetkým pri rodinnom dome s.č. 33 a 163. Poslanec Martin Žuffa odpovedal, že v obci otestovali hlasitosť a zrozumiteľnosť, pričom po rekonštrukcii rozhlasu sa to výrazne zlepšilo. Ak naďalej pretrváva tento problém, v danej lokalite sa môžu vymeniť amplióny za silnejšie, príp. jeden sa doplní.

Poslanec Mgr. Roman Kašuba:
- je potrebné odviezť nahromadený sneh z križovatiek, ktoré sú vďaka tomu neprehľadné, predovšetkým na ulici Závodná. Interpelácia bude zaradená do úloh Technických služieb Nižná.

- Osadiť dopravnú značku Daj prednosť v jazde! na križovatke pri predajni Madex. Interpelácia bude zaradená do úloh Technických služieb Nižná.

Poslanec Mgr. Marek Reguly:
- navrhuje určiť jedného zamestnanca, ktorý bude zodpovedný za udržiavanie priestorov pred kostolom počas zimných mesiacov, aby sa zabezpečil bezpečný vstup do kostola. Momentálne je primrznutá komunikácia a je potrebné priebežne rozbíjať ľad, príp. posýpať. Interpelácia bude zaradená do úloh Technických služieb Nižná.

Poslankyňa PaedDr. Stanislava Opátová:
- zverejňovať na web-stránke obce oznamy, ktoré sú hlásené v miestnom rozhlase aspoň po dobu, kým trvá konkrétna akcia, potom sa môže vymazať. Taktiež aj oznámenia o úmrtí a dátume pohrebu obyvateľa Nižnej. Poslanec Martin Žuffa odpovedal, že to zabezpečí.

Poslanec Ján Bolibruch:
- rekonštrukcia obecného rozhlasu a napojenie kamerového systému v Zemianskej Dedine. Poslanec Martin Žuffa odpovedal, že čaká sa na priaznivé počasie, aby mohli odstrániť staré stĺpy a natiahnuť káble. Najväčší problém je prepojenie Nižnej so Zemianskou Dedinou, obec musí mať vlastnú optickú sieť. Ohľadom kamier bola uzatvorená zmluva so SSE–Distribúcia, a.s. o pridaní odborného miesta v Zemianskej Dedine, v rámci ktorej bola zabezpečená elektrická energie na požadovaných miestach. Už sa len čaká na pracovníkov, ktorí si musia nájsť čas a priestor k spusteniu kamerového systému v Zemianskej Dedine. 4 / 10

Poslanec Rastislav Brčák:
- na pracovnom stretnutí ohľadom rozpočtu obce v kancelárii starostu mal otázku ohľadom budovy plavárne a jej asanácie. V akom je to štádiu? Starosta obce uviedol, že odpovie v rámci bodu programu Rôzne.

- Aký je reálny dátum dodania komposterov do domácností v Nižnej? Starosta obce uviedol, že pre-

behlo výberové konanie. Presný dátum dodania nebol stanovený, predpoklad je do konca februára 2019.

- Obyvatelia často využívajú komunikáciu medzi ZŠ s MŠ a plavárňou, ktorú je potrebné osvetliť. Bolo to zahrnuté do projektu rekonštrukcie cyklochodníka, alebo to obec môže zabezpečiť aj teraz? Starosta obce uviedol, že osvetlenie bolo zahrnuté v projekte, ale nakoniec sa to vypustilo. V tejto lokalite môže byť výstavba verejného osvetlenia. Obec ho zabezpečuje v tých lokalitách, kde je to najvážnejšie, momentálne, kde prebieha výstavba rodinných domov.

- Spracované boli dva projekty rekonštrukcie oplotenia štadióna. Ktorý projekt sa bude realizovať? Starosta obce uviedol, že sa vypracuje nový projekt. Časť oplotenia bolo zložené, aby projektanti mohli pripraviť projekt. Po spracovaní projektu bude zadaná zákazka na vypracovanie projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie.

- Ako dopadlo stretnutie s OVS, a.s.? Starosta obce uviedol, že sú to tajné záležitosti a nemôže o tom informovať.

Poslanec Martin Žuffa:
- Nakoľko je predpoveď na sneženie počas celého týždňa, je potrebné aspoň 3x do dňa odhŕňať sneh na Malej Orave spolu s bočnými ulicami. Taktiež je potrebné viac posýpať kraje ciest. Starosta obce uviedol, že ak to umožní počasie, pracovníci Technických služieb Nižná sú tam okamžite

K bodu č. 8 - Rôzne
Pán Ľubomír Kajan informoval, že k 28.2. 2019 plánuje ukončiť prevádzku mäsiarstva z dôvodu odchodu na dôchodok. Nakoľko si praje, aby v obci bola aj naďalej predajňa mäsa a mäsových výrobkov, oslovil pán Dušana Záhorca, ktorý súhlasí s prevzatím prevádzky. Svoju žiadosť o prenájom priestorov doručil na obecný úrad dňa 18.1. 2019. Prednosta obce informoval, že ak budú poslanci OcZ súhlasiť, môžu hlasovať o zámere prenajať obecné priestory i pánovi Dušanovu Záhorcovi.

Predsedkyňa komisie sociálnej, zdravotnej a dôchodcov Agáta Ličková predložila žiadosť o doplnenie komisie o novú členku pani Petru Stančíkovú, ktorá sa v roku 2018 aktívne zapájala do realizácie akcií komisie a to bezplatne. Taktiež chce dať predsedkyňa komisie priestor aj osobám zdravotne znevýhodneným. Žiadosť predsedkyne komisie sociálnej, zdravotnej a dôchodcov nebola uvedená v materiáloch zasadnutia ani v návrhu uznesenia, nakoľko bola doručená v deň zasadnutia OcZ. Do rozpravy sa nikto neprihlásil. Starosta obce dal hlasovať o prijatí Petry Stančíkovej za člena komisie sociálnej, zdravotnej a dôchodcov s účinnosťou od 1.2.2019: prítomní: 10. Za 10: J. Bolibruch, R. Brčák, Mgr. R. Kašuba, A. Ličková, J. Mišík, Ing. M. Nákačka, PaedDr. S. Opátová, Mgr. M. Reguly, J. Virostko, M. Žuffa. proti: 0 zdržal sa: 0.

Pán MUDr. Viliam Chromý PRAKTIK – INTERNISTA, s.r.o. podal na OcÚ žiadosť o prenájom obecných priestorov – bývalé priestory stávkovej kancelárie KENO za účelom rozšírenia poskytovaných zdravotných služieb. Poslankyňa Agáta Ličková prítomným vysvetlila podanú žiadosť. MUDr. Viliam Chromý podal žiadosť Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s., po schválení ktorej bude môcť bezplatne poskytovať predoperačné vyšetrenia pre klientov tejto poisťovne (momentálne je to platená služba). V priestoroch po predošlom nájomcovi plánuje MUDr. Viliam Chromý rozšíriť služby internej ambulancie, ortopedickej ambulancie, integrovanej ambulancie a manipulačnej liečby chrbtice a končatín. Poslanec Rastislav Brčák navrhuje schváliť zámer prenajať priestory MUDr. Viliamovi Chromému. Starosta obce dal hlasovať o zámere prenechať nehnuteľný majetok obce v k.ú. Nižná do nájmu z dôvodu hodného osobitného zreteľa v súlade s §9a ods. 9 písm. c) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov v k.ú. Nižná a to nebytové priestory v budove zdravotného strediska s.č. 480 na ulici Nová doba (bývalé priestory stávkovej kancelárie KENO) MUDr. Viliamovi Chromému PRAKTIK – INTERNISTA, s.r.o., OZS Nižná, Závodná 480, 027 43 Nižná na účel rozšírenia poskytovania zdravotnej starostlivosti v oblasti internej ambulancie, ortopedickej ambulancie, integrovanej ambulancie a manipulačnej liečby chrbtice a končatín za nájomné podľa schváleného sadzobníka na dobu neurčitú z dôvodu, že tieto nebytové priestory 8 / 10 nie sú prenajaté a je v záujme obce, aby v obci došlo ku rozširovaniu poskytovania zdravotnej starostlivosti: prítomní: 10. Za 10: J. Bolibruch, R. Brčák, Mgr. R. Kašuba, A. Ličková, J. Mišík, Ing. M. Nákačka, PaedDr. S. Opátová, Mgr. M. Reguly, J. Virostko, M. Žuffa. proti: 0 zdržal sa: 0.

Na zasadnutí OcZ vystúpil člen komisie kultúry pán Michal Žuffa. V Nižnej sa uskutočňujú kultúrne a športové akcie, v rámci ktorých má komisia kultúry technický problém s usporiadaním 10 / 10 stánkov v určitej štruktúre a vzhľade. Komisia kultúry navrhuje zaobstarať jednotné stánky, buď vo vlastnej réžii alebo sa zakúpia. Cena závisí od veľkosti a vzhľadu a pohybuje sa od 350,- do 400,-€ a dajú sa zložiť a postaviť do 15 minút. Návrh stánkov vedia predložiť. Doteraz predajcovia mali vlastné stánky v rôznych tvaroch a farebných prevedeniach, čo spolu nevyzerá dobre. Zakúpené stánky môže využívať kultúrna komisia, základná škola, obec. Pán Michal Žuffa oslovil poslancov OcZ k užšej kooperácii pri príprave a realizácii Pltníckeho dňa v Nižnej, k čomu plánujú zvolať pracovné stretnutie. Poslankyňa PaedDr. Stanislava Opátová sa informovala, či sú voľné priestory v budove, kde predtým sídlila polícia. Poslanec Mgr. Roman Kašuba odpovedal, že budova je stále majetkom Ministerstva vnútra SR a sídli tam jedna motorizovaná jednotka.

K bodu č. 9 – Diskusia

Starosta obce informoval o jeho plánoch na najbližšie obdobie ako je zbúranie plavárne, príprava podkladov na výstavbu autobusového nástupišťia, vybudovanie polyfunkčného domu, vybudovanie parkovacích miest a tržnice na autobusovom nástupišti, výstavba parkovacích miest pri štadióne, výstavba športovej haly medzinárodného charakteru. Poslanci OcZ sa k uvedenému vyjadrili. Prítomní diskutovali aj o nájomných priestoroch v Nižnej Starosta obce pozval prítomných na 51. ročník Pafkovej, ktorá bude spojená s obecnou zabíjačkou a uskutoční sa 2. februára 2019. Zároveň vyzval poslancov OcZ, aby sa zúčastňovali na obecných akciách, aby občania Nižnej sa s nimi mohli porozprávať a aby mohli spoznať ľudí, ktorí ich zastupujú. V iných obciach poslanci OcZ berú účasť na obecných akciách ako česť.

(pokračovanie na str. 8)

Zo zápisnice z II. zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Nižnej v roku 2019, ktoré sa konalo dňa 5. marca 2019 v zasadačke OcÚ, vyberáme:

K bodu č. 4 – VZN obce Nižná, ktorým sa mení VZN č. 1/2013 o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku na žiaka základnej umeleckej školy, dieťa materskej školy a školských zariadení so sídlom na území obce Nižná.

Prednosta OcÚ informoval o zákonnej povinnosti obce prijímať každoročne VZN s týmto zameraním. VZN bolo konzultované s riaditeľmi škôl. Nakoľko sa do rozpravy nikto neprihlásil, starosta obce dal hlasovať o VZN obce Nižná, ktorým sa mení VZN č.1/2013 o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku na žiaka základnej umeleckej školy, dieťa materskej školy a školských zariadení so sídlom na území obce Nižná: prítomní: 10. Za 10: J. Bolibruch, R. Brčák, Mgr. R. Kašuba, A. Ličková, Ing. M. Lukaščík, J. Mišík, Ing. M. Nákačka, PaedDr. S. Opátová, J. Virostko, M. Žuffa. proti: 0 zdržal sa: 0.

K bodu č. 6 - Návrh na odvolanie doterajšieho riaditeľa Technických služieb I. Nižná a návrh na vymenovanie nového riaditeľa Technických služieb I. Nižná

Starosta obce informoval, že pán Jozef Žák žiadal o uvoľnenie z funkcie riaditeľa technických služieb niekoľko rokov. Starosta obce ho zakaždým poprosil, aby zostal a teraz mu za to ďakuje. Starosta obce mu poďakoval s tým, že si váži jeho prácu. Pokiaľ nebude vyškolený nový nástupca, Jozef Žák bude naďalej vykonávať cintorínsku činnosť. Starosta obce poprosil prítomných, aby v záujme Jozefa Žáka a obce Nižnej schválili tento bod. Do rozpravy sa prihlásil poslanec Jozef Virostko, ktorý ako najdlhšie pôsobiaci poslanec OcZ zažil s Jozefom Žákom viaceré situácie. Za roky pôsobenia sa potvrdilo, aby zostal a „dotiahol to do konca". Práca s domácimi nie je jednoduchá, a preto za seba a za ľudí z Nižnej mu ďakuje a Pavlovi Habovštiakovi praje, aby bol trpezlivý ako Jozef Žák. V súlade s § 11 ods. 4 písm. 1) Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení dal starosta obce hlasovať o odvolaní Jozefa Žáka, trvale bytom ..... z funkcie riaditeľa Technických služieb I. Nižná, IČO: 31917071 ku dňu 6.3. 2019 z dôvodu jeho žiadosti o ukončenie pracovného pomeru: prítomní: 10. Za 10: J. Bolibruch, R. Brčák, Mgr. R. Kašuba, A. Ličková, Ing. M. Lukaščík, J. Mišík, Ing. M. Nákačka, PaedDr. S. Opátová, J. Virostko, M. Žuffa. proti: 0 zdržal sa: 0.

K bodu č. 9 – Zmena Poriadku odmeňovania poslancov obecného zastupiteľstva, predsedov a členov komisií - neposlancov pri obecnom zastupiteľstve

Prednosta OcÚ informoval, že vzišla požiadavka na zmenu poriadku odmeňovania. Prednosta OcÚ vypracoval Doplnok č. 4 k poriadku odmeňovania poslancov OcZ, predsedov a členov komisií – neposlancov pri OcZ s účinnosťou od 5.3.2019, ktorého podklad tvoril návrh poslankyne Agáty Ličkovej. Na zasadnutí OcZ informoval o aktuálnej výške odmien a následnom návrhu navýšenia v hrubom. Do rozpravy sa prihlásili poslanci OcZ Rastislav Brčák, Martin Žuffa a Ján Bolibruch. Poslanec Rastislav Brčák sa informoval, od ktorého roka neboli menené odmeny. Prednosta OcÚ uviedol, že v roku 2014 sa menil text (zmena z SK na €). Výška odmien sa menila oveľa skôr. 9 / 19 Poslanec Martin Žuffa uviedol, že návrh navýšenia odmien pre predsedov a členov komisií pri OcZ sú adekvátne. Pre poslancov OcZ, ktorí boli poslancami aj predošlé volebné obdobie súhlasí zvýšenie odmien, pre „nových" poslancov navrhuje nezvyšovať odmeny. Starosta obce uviedol, že v minulosti navrhoval navýšenie odmien, ale vtedajší poslanci OcZ to neschválili. Je rád, že teraz vzišiel návrh z radov poslancov OcZ. Poslanec Ján Bolibruch sa informoval, či v rozpočte obce sú na tento účel vyhradené financie. Prednosta OcÚ uviedol, že ak nie sú, urobí sa zmena rozpočtu. Pani ekonómka obce uviedla, že kolónka rozpočtu určená na uvedené odmeny sa ani raz úplne nevyčerpala. Starosta obce dal hlasovať o zmene Poriadku odmeňovania poslancov obecného zastupiteľstva, predsedov a členov komisií - neposlancov pri obecnom zastupiteľstve nasledovne: - Čl. I bod 1 znie: Pre poslancov obecného zastupiteľstva (ďalej len „OcZ") na základe poslaneckej aktivity môže byť poskytnutá odmena do výšky 70,- € za jedno zasadnutie OcZ. - Čl. II bod 1 znie: Pre predsedov jednotlivých komisií pri OcZ a predsedu Občianskeho výboru Zemianska Dedina na základe ich aktivity a práce môže byť poskytnutá odmena do výšky 60,- € za štvrťrok. - Čl. II bod 3 znie: Pre členov jednotlivých komisií - neposlancov pri OcZ a členov Občianskeho výboru Zemianska Dedina môže byť poskytnutá odmena do výšky 30,- € za štvrťrok. - Čl. II bod 6 znie: Ak je člen Občianskeho výboru Zemianska Dedina zároveň aj členom niektorej z komisií pri OcZ má nárok na odmenu maximálne do výšky 30,- € za štvrťrok: prítomní: 10. Za 7: J. Bolibruch, Mgr. R. Kašuba, A. Ličková, J. Mišík, Ing. M. Nákačka, PaedDr. S. Opátová, M. Žuffa. proti: 0 zdržal sa 3: R. Brčák Ing. M. Lukaščík, J. Virostko.

Celé znenie zápisníc či uznesení zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Nižnej v roku 2019 si môžete prečítať na stránke obce.

-rr-

Stručne zo samosprávy

Renovácia podlahy v Rotunde

V dňoch 25. marca až 4. apríla sa v našej Rotunde robila renovácia podlahy. Po dlhých rokoch tak znova nabrala svoju zašlú krásu.

Prešetrovanie objektov ZBGIS

V mesiacoch apríl až október 2019 sa konalo v našej obci prešetrovanie objektov ZBGIS terénnymi pracovníkmi. ZBGIS je Základná báza údajov pre geografický a informačný systém. Terénny pracovník je poverený zisťovať vlastnosti objektov ZBGIS v teréne. Neprešetruje žiadne vlastnícke vzťahy ani nič súvisiace s katastrom nehnuteľností.

Výsledky volieb prezidenta Slovenskej republiky

Účasť voličov obce v prvom kole prezidentských volieb dňa 16.3. 2019, dosiahla 60,66 %. Počet platných hlasov za štyri volebné obvody v Obci Nižná bolo 1 950. Z toho 3 hlasy získal Róbert Mistrík, Dr. Ing., ktorý sa vzdal kandidatúry.

Účasť voličov obce v druhom kole prezidentských volieb dňa 30.3. 2019 bola nižšia - 49,69%. Za štyri volebné obvody v Obci Nižná bolo 1 597 platných hlasov.

-rr-

Celkové výsledky prezidenstkých volieb I.kolo - Obec Nižná

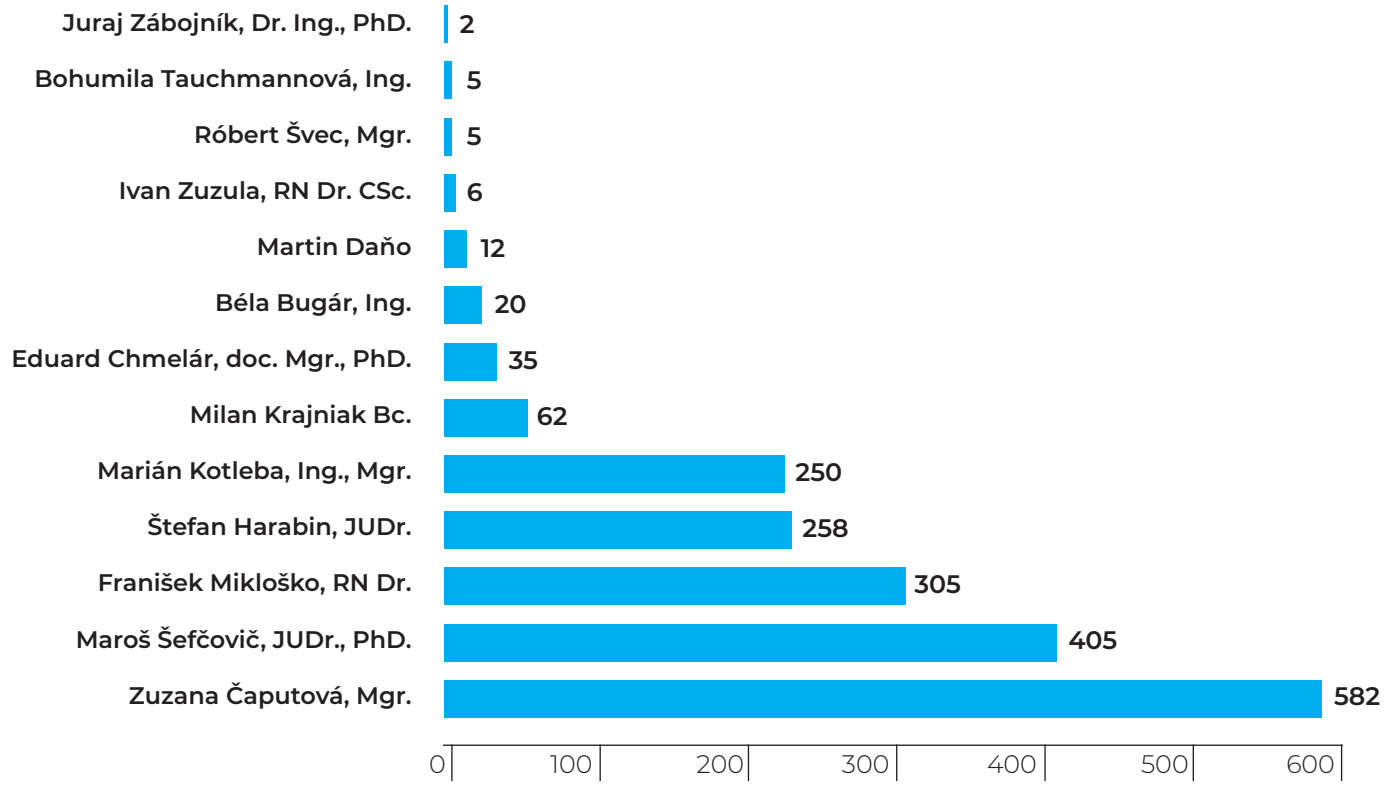

Celkové výsledky prezidenstkých volieb II.kolo - Obec Nižná

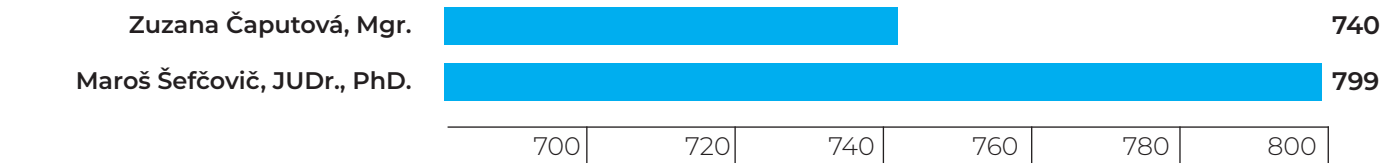

Našou obcou prejde denne takmer 13 tisíc vozidiel

Občania obce sa sťažujú na zlú situáciu na ceste I. triedy 59, ktorej súčasťou je aj most cez rieku Orava kvôli ktorému je vyhlásená už dlhšie mimoriadna situácia. Spracovali sme preto údaje z meračov rýchlosti, ktoré sú naištalované na tejto ceste v obci Nižná z projektu „Zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky“, na ktorý obec získala grant od Nadácie Allianz.

Štatistika z meračov rýchlosti v obci Nižná na ceste I. triedy 59, Európska cesta 77 je za obdobie od 1. septembra 2018 do 28. februára 2019. V priemere prejde obcou 12 855 vozidiel denne.

-rr-

E77 - Obec Nižná - počet áut od 1.9. 2018 do 28.2 2019
Graf po mesiacoch

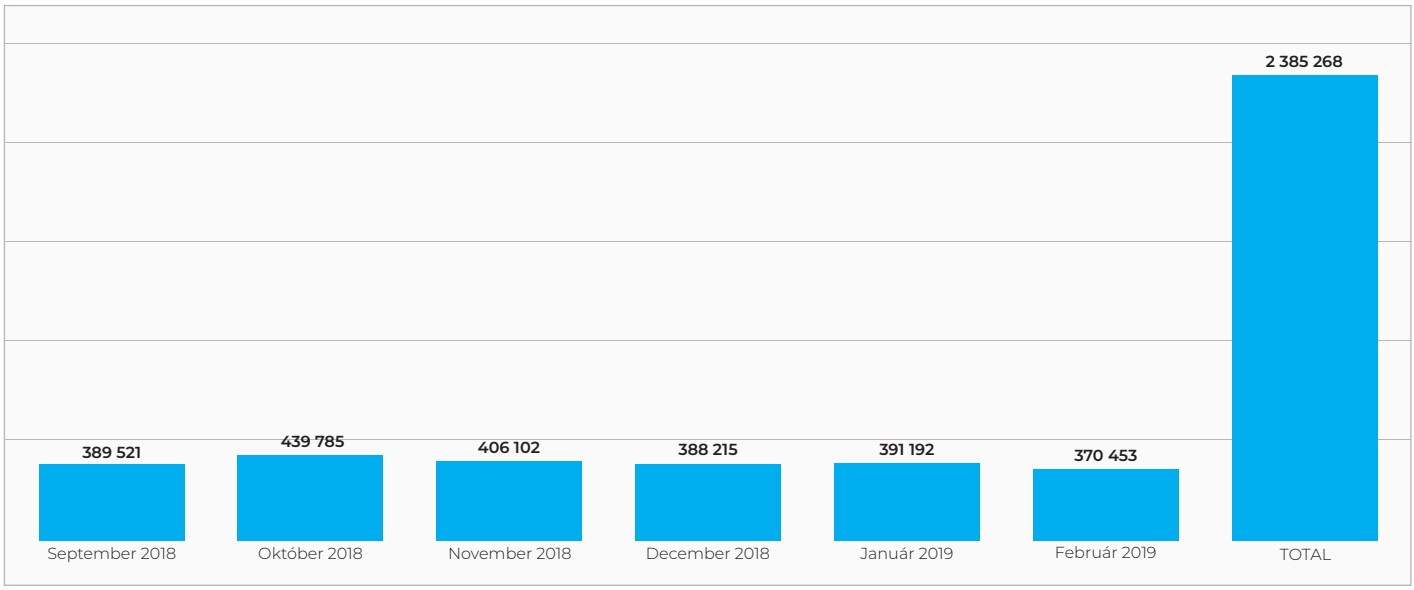

Z R3-ky sú hotové len úseky, ktoré odľahčili dopravu v Trstenej, či Oravskom Podzámku

Kamióny na cestách oravských dedín ešte zostávajú. Termíny na začatie výstavby rýchlostnej cesty sa stále posúvajú. Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry do roku 2020 pritom sľuboval obyvateľom rýchlostnú cestu vlani. Trstenú a Oravský Podzámok spojí nový úsek cesty najskôr o takmer 10 rokov.

Starostovia čakajú na rýchlostnú cestu už dlho. Túto dokumentáciu vedú od roku 1998. Nazvali ju – nekonečný príbeh. „Problém ako vždycky hovoria, sú peniaze. Len zdá sa, že peňazí je dosť, ako vidíme, aj hospodárstvo funguje dobre, ale nejako sa na nás zabúda. Pukajú domy, ľudia majú problém vôbec prejsť z jednej strany cesty na druhú“, opisuje starosta obce Sedliacka Dubová Ladislav Tomáň.

„My vieme počet áut ktorý tu chodí. Niektorí hovoria sedem tisíc. My to máme presne zrátané. 14-15 tisíc aut denne tu prechádza. Vlády sa menili a sľuby zostávali tie isté. Skutek utek. Nič sa nerobí“, dopĺňa starosta obce Nižná Jaroslav Rosina.

Z rýchlostnej cesty R3 na Orave sú postavené len dva obchvaty. Doposiaľ chýba jej najväčší úsek medzi Oravským Podzámkom a Trstenou. Podľa Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry do roku 2020 mal byť celý úsek dokončený už vlani. „V programovom vyhlásení vlády, ohľadom cesty

R3 bolo jasne napísané, že sa začne stavať rýchlostná cesta ešte v tomto volebnom období. Tie termíny sa stále posúvali“, hovorí poslanec NR SR a podpredseda ŽSK Igor Janckulík.

Najbližšie k stavbe má úsek Tvrdošín – Nižná. Ďalšie dva úseky čaká verejné obstarávanie na projektovú dokumentáciu. Podľa Igora Janckulíka bolo stavebné povolenie, na rýchlostnú cestu Tvrdošín Nižná vydané už v roku 2012. „Teraz sme v roku 2019, už dávno táto stavba mala byť ukončená, no žiaľ, ešte sme nezačali. Toto verejné obstarávanie sa stále naťahuje“, dodáva.

Podľa hovorkyne Národnej diaľničnej spoločnosti Michaely Michalovej bola dĺžka trvania verejného obstarávania ovplyvnená opakovanými žiadosťami o vysvetlenie predložených ponúk a taktiež konaním o podanej námietke na Úrade pre verejné obstarávanie. NDS plánuje uzatvoriť so Zhotoviteľom Zmluvu o dielo v najbližších mesiacoch.

Petície občanov doposiaľ nepomohli. Podľa starostov už pretiekol pohár trpezlivosti. „So starostami sme sa dohodli, že spravíme nejakú veľkú masovú akciu všetkých občanov Oravy“, uviedol Jaroslav Rosina.

Podľa hovorkyne rezortu dopravy, Karolíny Duckej, je rezort dopravy pripravený diskutovať s každým, kto sa o túto problematiku zaujíma. Celý úsek rýchlostnej cesty z Trstenej do Oravského Podzámku by mal byť podľa posledného načasovania hotový do takmer desiatich rokov. Ale to len v prípade, ak sa termíny opätovne neposunú.

-ev-

pozn. redakcie:
V mene nespokojných občanov oravských obcí, doručili primátori a starostovia na podateľni ministerstva dopravy tisícky pohľadníc s dopravnou tematikou. Protestovali tak proti posúvajúcim sa termínom prípravy a výstavby oravského úseku rýchlostnej cesty R3. Rovnaké pohľadnice pripravili samosprávy aj pre úrad vlády. Hoci počet pohľadníc nie je presne zrátaný, malo by ísť spolu približne o 20.000 pohľadníc. Každý starosta pridal k zásielke aj sprievodný list, v ktorom upozorňuje na zlú situáciu v doprave.

-rr-

Urbanistická štúdia súčasného autobusového nástupišťa

Obecné zastupiteľstvo v Nižnej schválilo zadanie vypracovania urbanistickej štúdie, ktorá bude riešiť čiastkové problémy v území súčasného autobusového nástupišťa, autobusovej zástavky, parkoviska či tržnice.

Spracuje sa ako návrh koncepcie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia alebo na overenie územného plánu a pri zmene a doplnkoch územného plánu, alebo na riešenie niektorých špecifických územno-technických, krajinno-ekologických, environmentálnych, urbanistických alebo architektonických problémov v území ako podklad pre územné rozhodovanie, alebo ak to ustanovuje osobitný predpis.

Podkladom pre rozhodovanie OcZ bola uvedená vizualizácia a záväzná časť územného plánu obce Nižná, ktorá vznikla na základe zámerov využitia územia z minulosti. Na základe pripomienok a podnetov občanov sa môže primerane prispôsobovať.

-rr-

Nebuď lenivý a trieď odpad!

Ak správne triedime, svet je krajší

OZNAČOVANIE OBALOV. V obchodoch nás obklopujú tisíce rôznych výrobkov. Málokto si však na obaloch všimne nenápadné symboly trojuholníkov, písmená a čísla. Vďaka značkám na obaloch vieme, ako správne triediť. Tie napovedajú, do ktorého kontejnera môžeme obal vytriediť. Najčastejšie na obaloch výrobcovia uvádzajú jednoduché skratky, takže je na prvý pohľad jasné, že ide napríklad o papierový alebo sklenený obal. Zložitejšie sú označené plasty. Skratky priamo označujú druh plastu, z ktorého je obal vyrobený. Často sa tiež stretávame so skratkou C/PAP. Tú nájdeme na nápojových kartónoch z džúsu alebo mlieka.

Materiály z PAPIERA – do modrého kontajnera alebo vreca určeného na papier patria všetky obaly so skratkou PAP. Čísla 20,21 a 22 upresňujú druh papiera. 20 je vlnitá lepenka, 21 hladká lepenka a 22 bežný papier.

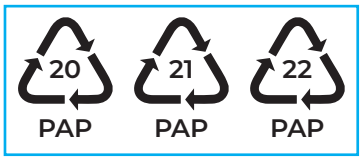

Krabice pred vyhodením zošliapnite, aby bol ich objem čo najmenší a neobsahoval zbytočne veľa vzduchu. Zostane tak viac miesta pre ďalší odpad. Odvážanie vriec a kontajnerov, ktoré sú správne naplnené, je nielen efektívnejšie, ale aj priateľské k životnému prostrediu.

Materiály z PLASTU – obaly označené nasledovnými symbolmi označujú plasty a patria do žltých kontajnerov alebo vriec určených na plast.

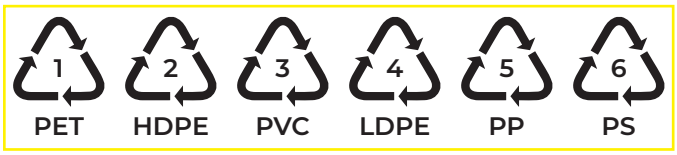

Pred vyhodením odpad zošliapnite. Nestlačené PET fľaše zmenšia možnosti kontajnera. Do nádoby s objemom 1100 litrov sa zmestí až 733 stlačených 1,5 litrových PET fliaš. Ak by neboli stlačené, zmestilo by sa ich tam len približne 200.

Materiály zo SKLA – sklu patrí zelená farba a pri triedení sa nerozlišuje, či ide o farebné, alebo číre sklo. Číslo 70 za značkou GL označuje číre sklo, 71 je zelené sklo a 72 hnedé sklo.

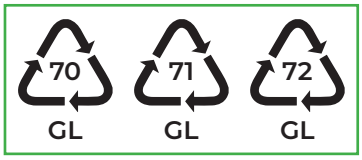

POZOR! Zálohované obaly nepatria do koša, vráťte ich nazad do predajne.

Materiály z KOVU – obaly zo železa majú skratku FE a číslo 40, hliník ALU číslo 41.

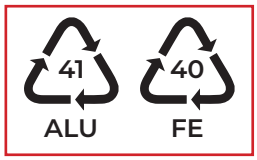

Pozor, v niektorých obciach a mestách sa kovy zbierajú do samostatných kontajnerov či vriec, v mnohých sa však triedia spolu s plastmi alebo nápojovými kartónmi. S týmto druhom odpadu je preto potrebné nakladať podľa nariadenia obce. Ak je to možné, kovové obaly treba pred vyhodením stlačiť a zmenšiť ich objem. Zmestí sa ich tak do vriec alebo kontajnerov viac.

NÁPOJOVÝM KARTÓNOM patrí oranžová farba a majú označenie C/PAP. Obal zložený z viacerých rôznych materiálov, ktoré nemožno od seba ručne oddeliť, je kompozit. Kompozity sa označujú písomným znakom C/skratkou materiálu, ktorý prevažuje. C/PAP je znak nápojového kartónu.

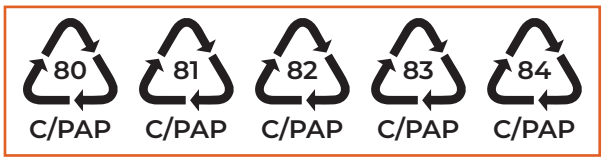

Pozor, v niektorých obciach a mestách sa nápojové kartóny zbierajú do samostatných kontajnerov či vriec, v mnohých sa však triedia spolu s plastmi alebo kovmi. S týmto druhom odpadu je preto potrebné nakladať podľa nariadenia obce. Nápojové kartóny je potrebné pred vyhodením zošliapnuť a tak zmenšiť ich objem.

Znaky nebezpečných látok

Označenie na obale	Význam
	ZELENÝ BOD je registrovaná ochranná známka Obal označený ochrannou známkou ZELENÝ BOD patrí do triedeného zberu. Systém ZELENÝ BOD je najrozšírenejším spôsobom využitia druhotných surovín pochádzajúcich z komunálneho odpadu v Európe.
4 DL-PE 4 DL-PE	Materiálové označenie zloženia obalu. Označovanie obalov znakom materiálu, ktorého je obal zložený, nie je na Slovensku povinné. Množstvo výrobcov však označuje obaly svojich výrobkov trojuholníkom so skratkou materiálu či číselným označením.
	Trojuholník s nevyplnenými čiarami označuje výrobky alebo obaly zhotovené z recyklovaných materiálov.
	Panáčik s košom. Používa sa ako prevencia proti znečisťovaniu životného prostredia. Táto značka znamená, že obal je potrebné dať po použití do príslušnej zbernej nádoby.
	Znak označujúci elektrické a elektronické zariadenie vrátané batérii, žiaroviek a žiariviek. Poväčšine ide o nebezpečné odpady, preto ich nevhadzujte do zberných nádob, ale odovzdajte ich na miestach určených na zber takýchto zariadení.
EKO POĽNOHOSPODÁRSTVO	Označenie pre produkt Bio a Eko, ktorý je výsledkom ekologického poľnohospodárstva a pre potravinu vyrobenú z ekologických poľnohospodárskych zložiek – je to BIO potravina. BIO potraviny obsahujú najmenej 95 % zložiek pochádzajúcich z ekologického poľnohospodárstva s osvedčením o ekologickom pôvode.
ZNAČKA KVALITY QUALITY FOOD SK SLOVAKIA ZNAČKA KVALITY QUALITY FOOD SK SLOVAKIA	Značku kvality SK môže získať len slovenský výrobca, ktorého výrobky sú vyrábané z domácich surovín s dodržaním noriem kvality. Výrobky musia obsahovať minimálne 75% domácich surovín a všetky časti výrobného procesu sa musia uskutočňovať na Slovensku

Prevzatie kompostéra do rodinného domu

Od pondelka 8. apríla 2019 si môžu obyvatelia našej obce prevziať na obecnom úrade kompostér na jednu domácnosť. Kompostéry do domácností sú zabezpečené prostredníctvom projektu „Predchádzanie vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov v obci Nižná“. Keďže kompostér poskytuje samospráva z projektu financovaného zo zdrojov EÚ, obec ho eviduje vo svojej evidencii po dobu 5 rokov. Po jej uplynutí je automaticky Vašim vlastníctvom.

Ak o kompostér obyvateľ rodinného domu nemá záujem, bude potrebné zdokladovať ako nakladal s biologicky rozložiteľným odpadom (čo je hlavným cieľom poskytnutia kompostéra k rodinnému domu). K začiatku mája obec rozdala 451 kompostérov z celkového počtu 644.

Postup prevzatia kompostéra je nasledovný:

Na obecnom úrade - kancelária dane a poplatky vypíšete žiadosť o poskytnutie kompostéra (tlačivo Vám poskytneme), podpíšete 2x zmluvu a 2x preberací protokol.

Pracovníčky obecného úradu Vám odovzdajú jednu Vami podpísanú zmluvu a preberací protokol, informačný leták, brožúru a nálepku, ktorú je potrebné nalepiť na prevzatý kompostér.

Po preukázaní podpísanej zmluvy Vám na zbernom mieste vydajú kompostér.

-vl-

Festival kazuistík priniesol ocenenia „Ctihodný lekár“ a „Vážená sestra

Nižná nad Oravou sa stala 25. až 27. apríla 2019 už po tretíkrát dejiskom celoslovenského spoločného podujatia lekárov, sestier, pôrodných asistentiek a iných zdravotníckych pracovníkov. Nový formát festivalu kazuistík sa konal na Orave v interaktívnej forme, ktorá bola modernizovaná originálnym hlasovacím systémom s využitím smartfónov zdravotníkov v auditóriu.

Obľúbenosť inovatívneho formátu potvrdil záujem 907 účastníkov a 41 vystavovateľov. Zapojenie poslucháčov do priebehu prezentácií kazuistík z praxe (pozn. red.: súhrn klinických pozorovaní priebehu tej istej choroby u niekoľkých chorých; opis lekársky zaujímavých prípadov, chorôb) vytvára novú modernú cestu k atraktívnej výmene názorov anonymnou formou, s možnosťou online sčítavania hlasov cez smartfóny. Trojdňový maratón prezentácií festivalu kazuistík prebiehal v sále Ostražica Obecného úradu Nižná, pričom za pasívnu účasť v spoločnom programe získali 20 kreditov lekári, sestry, pôrodné asistentky a iní zdravotnícki pracovníci.

Hlavným organizátorom festivalu bol LEKOR – združenie lekárov Oravy v spolupráci so Združením všeobecných lekárov pre dospelých SR, Slovenskou komorou sestier a pôrodných asistentiek a Slovenskou komorou iných zdravotníckych pracovníkov. Záštitu nad podujatím prevzal Dr. Tatul Hakobyan, zastúpenie Svetovej zdravotníckej organizácie v SR. Odborným garantom bola tradične prof. Katarína Gazdíková, vedúca katedry všeobecného lekárstva LF SZU Bratislava. Na slávnostnom otvorení festivalu sa účastníkom prihovorili: Erika Jurinová – predsedníčka ŽSK, Jozef Tholt – prezident regionálnej lekárskej komory Žilina, Jiří Bartoš – delegát Sdružení praktických lékařu České republiky, Monika Trechová – prezidentka Slovenskej komory iných zdravotníckych pracovníkov, Pavol Štec – predseda Združenia všeobecných lekárov pre dospelých SR, Jana Bendová – hlavná odborníčka MZ SR pre všeobecné lekárstvo, Zuzana Gavalierová – predsedníčka Sekcie ambulantných sestier a pôrodných asistentiek SKSaPA, Jaroslav Rosina – starosta obce Nižná nad Oravou.

Ctihodný lekár

Vážená sestra

Štvrtkový program podujatia po úvodnom Sneme Združenia všeobecných lekárov pre dospelých SR bol zameraný na interaktívnu komunikáciu s hlavnou odborníčkou MZ SR pre všeobecné lekárstvo Janou Bendovou v spolupráci s prítomnými krajskými odborníkmi za jednotlivé VÚC. Ťahákom popoludnia bolo Fórum so zdravotnými poisťovňami za prítomnosti zástupcov Všeobecnej zdravotnej poisťovne (Beáta Havelková), Dôvera, zdravotnej poisťovne (Marián Faktor) a Union, zdravotnej poisťovne (Stanislav Rybiansky). Pozornosť bola venovaná financovaniu ambulancií prvého kontaktu a správnemu vykazovaniu výkonov nad rámec kapitácie. Nemenej zaujímavou bola hodina otázok a odpovedí s NCZI k problémom elektronickej karty pacienta. Štvrtkový program finišoval právnym blokom Sekcie ambulantných sestier a pôrodných asistentiek SKSaPA k právnym aspektom kompetencií novovytvorenej profesie „praktická sestra“, prezentovanýchprávnikomSKSaPA JUDr. Dušanom Slávikom. Súčasťou štvrtkového diskusného večera bol krst nového CD všeobecnej lekárky Anny Jolšvaiovej, po ktorom autorka piesní a skladateľka zaspievala auditóriu piesne z nového albumu „ Ako sa máš ? “

Piatkový náročný maratón kazuistík bol zavŕšený v rámci diskusného večera slávnostným ceremoniálom s udeľovaním ocenenia „Vážená sestra 2019“, ktorou sa stala PhDr. Zuzana Gavalierová z ambulancie všeobecného lekára vo Svite. Súčasne pôsobí ako predsedníčka Sekcie ambulantných sestier a pôrodných asistentiek SKSaPA. Držiteľom titulu „Ctihodný lekár 2019“ sa stal MUDr. Gabriel Szmerek z Moldavy nad Bodvou, ktorý po prevzatí ceny zožal dlhý „standing ovation“ od prítomných kolegov. Obaja zdravotníci obdržali ocenenia v tvare kryštálovej kvapky.

Sobotný program bol venovaný kazuistikám z am-

bulantnej praxe prvého kontaktu. Zahraničným prednášateľom tohto ročníka bola logopedička z francúzskeho Lyonu Maria Achard, ktorá prezentovala výsledky vlastného výskumu porúch reči u žien po chemoterapii karcinómu prsníka. Originálnou premiérovou kazuistikou bola katetrizačná operácia srdca s využitím pumpy na prečerpávanie krvi, bez potreby mimotelového obehu. Tento revolučný endovaskulárny prístup prezentovali Ivan Vulev a Oto Hlinomaz z CINRE centra v Bratislave. Inovatívny prístup a úroveň prednášok mnohokrát prevýšili očakávania účastníkov aj prednášateľov.

Vysoká odborná úroveň podujatia je záväzkom pre prípravu nasledujúceho Festivalu kazuistík Nižná 2020, ktorý sa uskutoční v termíne 23. - 25. apríla 2020. Prezentácie kazuistík budú prístupné záujemcom na webstránke www.lekor.eu ako aj na youtube. Aj ďalší ročník bude obsahovať množstvo originálnych kazuistík a inovatívnych informácií. Registrácia záujemcov o nasledujúci ročník bude sprístupnená elektronicky cez portál www.lekor.eu.

MUDr. Peter Marko, MPH predseda programového výboru

MUDr. Viliam Chromý, predseda organizačného výboru

Výsledky archeologického výskumu Ostražice

V piatok 8. marca 2019 sa v kinosále Domu kultúry v Nižnej konala prednáška o archeologickom výskume na Ostražici, ktorý sa uskutočnil v roku 2018.

Prednášku viedla archeologička Mgr. Barbora Danielová z Oravského múzea. Prednášky sa zúčastnilo cez 80 poslucháčov, ktorí sa dozvedeli zaujímavosti nielen o nálezoch a ich datovaní, ale aj a čo sa vlastne sondovalo, na čo dané predmety slúžili a čo s nimi bude ďalej.

Spoločne so starostom Ing. Jaroslavom Rosinom prisľúbili, že tohto roku bude archeologický výskum na Ostražici pokračovať.

Záujemcov o pomoc pri archeologickom výskume oslovia tesne pred realizáciou archeologického prieskumu prostredníctvom obecného rozhlasu a web stránky obce.

-mžf-

Míľa pre mamu

Tento rok nám máj nepripravil svoje typické počasie, ktoré už vonia teplom, kvetmi a slnkom. Jedna sobota to ale narušila. Na Míli pre mamu, ktorú sme pre svoje maminy spolu prešli 11.5.2019, sme si užili teplo vďaka počasiu aj bohatým aktivitám.

Spoločne sme sa nadchli pre myšlienku organizovania tejto akcie prvýkrát už v roku 2009. Keďže sme jeden ročník vynechali, blížime sa k 10-temu výročiu a spoločne vyzývame všetky mladé aktívne mamičky, aby sa zhostili úlohy pokračovania v tejto tradícii. Počas všetkých tých ročníkov bolo vždy najdôležitejšie uctenie si matky pri príležitosti Dňa matiek. Postupne sme ale akciu obohatili hlavne o detský program a športové aktivity, aby bol dosť atraktívny pre celé rodiny. Nájde sa tu naozaj každý. Od bábätka po dôchodcov. Vždy sa snažíme myslieť na každého. Tento rok sme okrem ďalších aktivít a súťaží priniesli aj hudobný program pre najmenších. Srdečne ďakujeme za všetku pomoc, všetkým dwobrovoľníkom, organizáciám, ktoré nám pomohli preniesť na Míľu dobrú atmosféru.

Prajeme všetkým mamám, aby sa ich dni niesli v duchu jarného počasia. Nech Vaše dni voňajú teplom, kvetmi a slnkom.

-mDU-

Karnevalu sa tešili najmenší a ich rodiny

Koncom februára zorganizovala MC Dupajda v spolupráci s Obecným úradom už tradičný Karneval pre najmenších a ich rodiny. Zišlo sa viac než 60 dospelých a 75 detí rôzneho veku.

Všetko sme zvládli s pomocou 8 dobrovoľníčok – aktívnych mamičiek. Sme radi, že sa nám spoločne podarilo vytvoriť pravú karnevalovú zábavu.

DJ Zajko nám hral do rytmu a spolu s ním Janka rozhýbala detičky s maminami na známe hity z pohybovky ale i z telky. Na poriadok a pohodu dohliadal náš dupajdiacky šašo, ktorého rok čo rok s väčšou ľahkosťou vešiame na plafón. Danka fotografka cvakala o sto šesť, mali sme aj prichystané líčenie pre mamičky a aj zaujímavé anglické knižky. Pochutnali sme si na šiškách s domácim lekvárom a šľahačkou, uvarili sme si kávičku a ovocné šťavy nám i deťom zahnali smäd. Bolo nás tento rok spolu 135 a bavili sme sa celé doobedie a za dve hodiny už bolo aj zbalené a Rotunda upratana.

Ďakujeme Vám veľmi pekne za pomoc a energiu. Sme nesmierne rady, že pridali ruku k dielu výrazne mladšie maminy ako napríklad Evka, Lenka, Vierka či Darinka, ktoré nafúkali približne 100 balónov a prichystali všetko potrebné. Prišla aj Mirka Bandíková a z Komisie kultúry nám pomohol Martin Žuffa. Ďakujeme za to, že ste prišli v maskách a tešíme sa na budúci rok, kedy bude opäť originálny karneval pre ďalšiu generáciu Dupajdiakov!

- mDU-

Neponáhľaj sa!

Život je život, ži ho. Je to dar, ktorý sme dostali a každý ho prežíva inak. Preto, aby sme ráno mali prečo vstať, skúsme sa nad sebou trochu zamyslieť. V tomto uponáhľanom čase už pomaly nepozná sused suseda, deti sa nám rozpŕchli, kamaráti odišli. A čo my? My si len povieme: „Nemám čas, ponáhľam sa.“ Nič by sa nestalo, keby sme na ulici trošku postáli pri kamarátovi, susedovi, alebo pri známom a prehodili s ním pár viet, pár slov. Osamelým ľudom dobre padne pár minút a slov mimo domu či bytu s niekým, kto sa len tak pri nich pristaví.

Mnohé posedenia, besedy, stretnutia a mnohé iné zaujímavé aktivity organizuje nielen Jednota dôchodcov, ale aj Obecný úrad. Skúsme sa ich zúčastniť a možno si povieme, že to stálo za to. Veď nie nadarmo sa hovorí, že sme takí mladí, ako sa cítime a myslíme a takí silní, ako sa hodnotíme. PRETO SME STÁLE MLADÍ.

Toto sa potvrdilo aj na zájazde do Tatier na Hrebienok. Podujatie zorganizovala naša Jednota dôchodcov v Nižnej aj vďaka nášmu starostovi Ing. J. Rosinovi a miestnemu zastupiteľstvu, ktoré nám navýšilo dotáciu na rok 2019, ktorú využijeme na rôzne aktivity pre seniorov. Počasie bolo na jednotku. Vychutnali sme si ho aj vďaka Mgr. Márii Ďurecovej počas návštevy Ľadového domu a jeho expozície ľadových sôch. Zdatnejší navštívili Rainerovu chatu, potom nasledoval dobrý obed v reštaurácii a pokračovali sme do Zakopaného. Nevynechali sme prehliadku mesta a návštevu snehového labyrintu, kde sme si precvičili naše orientačné schopnosti. Nie každému sa to podarilo. Po tomto zážitku už 50 účastníkov výletu pokračovalo do cieľovej stanice v Nižnej. Bol to krásny a nezabudnuteľný zážitok.

-bž-

Zo života škôlok

Beseda s pani policajtkou - 26. marca sme v MŠ Nová doba privítali pani policajtku Mjr. Marianu Vasekovú. Deti sa pýtali množstvo otázok, na ktoré im pani policajtka odpovedala, hlavne zo svojej praxe. Mali možnosť vidieť putá, kaser, obušok... Deti mali pekný zážitok.

Navštívili sme detský raj - Deti z MŠ Nová doba zavítali do Detského raja plného zábavy. Mali možnosť robiť rôzne pokusy s vodou, mydlom, sódou bikarbónou, kriedou... prali a vešali prádlo, hrali sa vo fazuli, hrachu, v gaštanoch... a mnoho ďalších aktivít. Ďakujeme pani Ľubici Personovej.

Pyžamová párty - „Hurá, konečne sme sa dočkali". Tešili sa deti v MŠ Orličí 11.apríla 2019, že konečne je tu pyžamová párty. Zišli sme sa o 17:30 v triede predškolákov. Každé dieťa si vymaľovalo kozmonauta a nalepilo naň svoju fotku, aby tak mohli všetci lietať na rakete. Po výdatnej večeri ich čakali rôzne svetelné aktivity a hry so svetlom. Skúsili si aj tieňové divadielko. Po hľadaní pokladu si všetci umyli zúbky a tešili sa na vankušovú šou, po ktorej unavení zaspinkali. Ďakujeme všetkým ochotným mamičkám, ktoré nám pripravili večerné občerstvenie a iné dobroty.

Speváčik - Dňa 16. apríla sme pripravili akciu pre deti: „Zaspievaj si s nami, na ľudovú nôtu".

„Anička dušička kde si bola,
keď si si čižmičky zarosila.
Bola som v hájičku,
žala som trávičku,
duša moja....."

Deti spievali, tancovali, zabávali sa. Ďakujeme ZUŠ za poskytnutie tanečnej sály.

Oblievačka - 17. apríla si do MŠ chlapci priniesli korbáče, voňavky a dievčatá čokoládové vajíčka. Pani učiteľky navodili tú správnu atmosféru a zábava mohla začať. Dievčatá odchádzali domov vyšibané, navoňané a chlapci s vreckami plnými čokoládových dobrôt.

Oravský speváčik 2019 - dňa 26. apríla 2019 sa konala v Habovke prehliadka ľudových piesní najmladších spevákov v okrese. Zúčastnili sa jej aj deti z MŠ Nižná. MŠ Novú dobu zastupovala Terezka Stopiaková. MŠ Orličie zastupovala Natálka Kubalová s husľovým doprovodom a Andrejko Reguly, ktorého doprevádzal starý otec na harmonike. Tejto prehliadke predchádzal speváčik v MŠ Orličí, ktorého sa zúčastnili všetky deti, ktoré sa naučili ľudové pesničky.

Divadielko „LIENKA"- Dňa 3. mája 2019 nás v materskej škole čakalo prekvapenie. Prišlo k nám divadlo „Lienka". Dvaja bábkoherci nám zahrali rozprávku „O pyšnej Dorotke". Všetky deti boli nadšené a mohli sa aj dotknúť hlavných hrdinov, „marionet", s ktorými sa aj odfotili. Bolo to pekné, vkusné, príbeh sa odohral v malebnom prostredí plnom piesní a rekvizít. Za všetko sa poďakovali veľkým potleskom.

-uMŠ-

Do nového roka s úsmevom

Minulý rok sme takéto prekvapenie pre žiakov a učiteľov pripravili prvýkrát. Dnes sme už vedeli čo a ako, ale aj tak nás prekvapilo počasie. Hlásili až -17°C, tak sme sa ukryli do školy. Prváci a tretiaci s rodičmi pripravili doma pre ostatných občerstvenie, pani kuchárky nám navarili čaj a pani učiteľky sa postarali o dozor, keďže deti išli do tried hneď. Vďaka mnohým ľuďom sa teda podarilo privítať žiakov za znenia príjemnej hudby, ponúknuť ich a spríjemniť tak prvý deň v novom roku v škole. Platilo sa úsmevom, ktorý dúfame všetkým vydrží čo najdlhšie.

-sto-

Harlekýn z Nižnej si priniesol z Viedne tie najvyššie ocenenia

Minulý rok bol pre tanečnú skupinu Harlekýn veľmi úspešný. Absolvovali sme nielen množstvo vystúpení, ale darilo sa nám aj na súťažiach. Najcennejšie ocenenia sme získali v Žiline – na celoslovenskom finále Pohyb bez bariér a na medzinárodnej súťaži v Ostrave – Ostravská pyramída. Vybojovali sme si nielen niekoľko prvých miest, ale zároveň sme sa nominovali aj na medzinárodnú tanečnú súťaž do Viedne.

Preto sme posledné mesiace veľmi tvrdo trénovali, aby sme sa vo Viedni ukázali v tej najlepšej kondícii. 22. februára sme s malou dušičkou, ale plní odhodlania vyrazili do Viedne, aby sme na druhý deň na tanečnej súťaži Vienna Fest Info Dance 2019 predviedli to najlepšie. Súťaž sa konala v komplexe Pyramída vo Viedni, bolo na ňu prihlásených viac ako 3000 tanečníkov a celý deň sa súťažilo na troch tanečných pódiách. Do súťaže sme postúpili s piatimi choreografiami, a aj keď veľkosť podujatia našim tanečníčkam najskôr trocha roztriasla kolená, nakoniec bola pre dievčatá najhoršia únava – posledný finálový tanec sme tancovali až hodinu po polnoci. Napriek únave dievčatá zabojovali a domov sme si priniesli tie najvyššie ocenenia. Prvé miesto získala choreografia Nancy a toto umiestnenie sme si zopakovali aj s tancom Royal. Okrem dvoch prvých miest sme vybojovali ešte dve tretie miesta – za choreografie Can´t hold us a Emergency a nakoniec sme pridali aj jedno „zemiakové“ umiestnenie – za tanec Rival.

Veľmi unavené ale zároveň veľmi šťastné sme sa v nedeľu vrátili domov. Sme zas plné odhodlania trénovať a určite tento úspech potiahne aj naše najmladšie tanečníčky, ktoré sa už o mesiac predstavia na súťaži v Ružomberku.

Zároveň chceme poďakovať všetkým, ktorí nám pomohli tieto úspechy dosiahnuť. A hlavne darcom 2% a našim sponzorom, bez ktorých by sme sa týchto súťaží nemohli zúčastniť.

-tp-

Učiace sa školy

V školskom roku 2018/19 sa naša škola zapojila do projektu Učiacich sa škôl. Stali sme sa jednou z 12 škôl Slovenska, kde sa realizoval projekt implementácie myšlienok z dokumentu Učiace sa Slovensko cez modul 06 – Konštruktivistický prístup ku vzdelávaniu. Do projektu sa zapojili všetky učiteľky 1. stupňa so svojimi žiakmi, kde sa na hodinách matematiky realizuje Hejného metóda, ktorá je cestou zavádzania konštruktivizmu do vyučovania. Na druhom stupni v 7. a 8. ročníku na chémii vnášala prvky konštruktivizmu Mgr. Janka Mlkvíková. Čiastočne sa zapojila v 5. ročníku na matematike PaedDr. Mária Geschwandtnerová. Konštruktivistický prístup

znamená obmedzenie vzdelávania, v ktorom učiteľ „zjavuje“ žiakom fakty a žiaci ich pasívne „berú na vedomie“. Výskumy ukazujú, že efektívne učenie neprebieha tam, kde učiteľ stojí pred tabuľou a niečo vysvetľuje žiakom, ktorí si zapisujú, ale tam, kde sú žiaci sami aktívni. Preto sme sa vo vyučovaní riadili napr. princípmi: Učitelia hovoria málo, žiaci veľa, Je dôležitejšie chybu žiaka pochopiť, než ju opraviť. Škola vytvára príležitosti pre učenie sa žiakov od seba navzájom. Učenie je individualizovaný proces – rešpektuje odlišnosti jednotlivých žiakov. Učitelia rešpektujú predchádzajúce skúsenosti a poznatky žiakov. Skutočné poznanie nie je možné prenášať oznamovaním a nadobúdať počúvaním. Učiteľ nie je zvestovateľom „večných právd“, ale sprievodcom žiakov pri ich učení sa atď. Nechali sme žiakov klásť otázky, pýtať sa, diskutovať, experimentovať, pracovať v skupinách, podporovali sme samoštúdium žiakov, prácu s chybami. Nastúpili sme cestu zmeny vyučovania, snažíme sa rozvíjať u žiakov „mäkké zručnosti“, ktoré raz vo svojom živote budú určite potrebovať viac, ako vedieť vymenovať napr. vybrané slová.

-sto-

Upratané, môžeme ísť domov

Takúto vetu bolo často počuť počas februára v obidvoch druháckych triedach. Po dvojmesačnej pomoci doma pri upratovaní, pečení, varení a iných činnostiach dostali druháci priestor ukázať svoje získané zručnosti aj v škole pri upratovaní si svojej triedy.

Najprv sa rozdelili do štvorčlenných tímov a vybrali si deň v týždni, kedy sa po vyučovaní nikto neponáhľa na krúžok alebo do ZUŠ- ky. Potom nasledovala inštruktáž, čo všetko je potrebné v triede upratať, kde všade utrieť prach, ako pozametať a umyť podlahu, povysávať koberec, vyprázdniť odpadový kôš. Každá skupina si medzi sebou podelila jednotlivé činnosti, pri niektorých bola potrebná vzájomná pomoc. V triede bola vždy i triedna pani učiteľka, ktorá nenápadne pozorovala celý priebeh upratovacej akcie. Všímala si nielen výsledný efekt upratanej triedy, ale aj prístup detí k upratovaniu. Spolu s pani upratovačkou zhodnotila každodennú prácu aj pridelením bodov. Aj napriek snahe, počas prvého týždňa žiadny tím nedostal najvyššie bodové ohodnotenie. Postupne sa ale zdokonaľovali a počas druhého týždňa sa už začali objavovať najvyššie „desiatky“. Pozoruhodné bolo, že aj keď deti tešilo najvyššie bodové ohodnotenie, ich práca nebola motivovaná len bodmi. Mali radosť, že zvládajú dať do poriadku celú triedu, pričom dokážu vymyslieť i všelijaké zlepšováky a ešte im je aj veselo. O tom, že ich práca bavila a pristupovali k nej zodpovedne svedčí aj fakt, že ak náhodou niekto z upratovacej čaty vypadol, hneď sa našiel aktívny dobrovoľník, ktorý ochotne nahradil chýbajúceho.

Osemročné deti zvládli nielen upratať svoju triedu, ale prvé marcové dni v škole ukazujú, že sa viac zaujímajú o poriadok okolo seba a dbajú aj o čistotu triedy.

-zib-

Deň narcisov

Deň narcisov je projektom, vďaka ktorému dokážeme každoročne pomáhať ľuďom bojujúcim s rakovinou. 11. apríla tohto roku to bolo už po 23. raz. Aj žiaci základnej školy sa pridali k dobrovoľníkom, ktorí rozdávali a pripínali žltý kvet narcisu všetkým, ktorí chceli vyjadriť svoju spolupatričnosť s chorými na rakovinu a tiež finančne pomôcť im, aj ich rodinám.

Rozdávali tiež letáčiky, z ktorých sme sa dozvedeli o skríningových programoch a preventívnych prehliadkach, ktoré môže absolvovať zdarma každý z nás. Za svoje zdravie sme zodpovední a preto je dôležité snažiť sa o zdravý životný štýl a prevenciou, či včasnou diagnostikou predísť vážnejším ochoreniam.

645,70 EUR je suma, ktorá sa vyzbierala v Nižnej. Každému z Vás, ktorí ste prispeli patrí poďakovanie Ligy proti rakovine a tiež od všetkých, ktorým ste pomohli.

-vt-

Ako druháci čítali prvákom

Potreba čítania kníh a o jeho vplyv na vývoj dieťaťa je známa informácia. Okrem mnohých faktorov, ktoré podmieňujú čítanie, je hodne dôležitá aj motivácia a výber správnej knihy.

Deti z 2. A sa po zvládnutí počiatočných čitateľských zručností s chuťou rozbehli v čítaní knižiek. Každý deň doma čítajú knihu podľa vlastného výberu a po jej prečítaní ju v triede predstavujú svojim spolužiakom.Knihy si zaznamenávajú do farebnej triednej knižnice, ktorá sa neustále rozrastá.

V snahe motivovať v čítaní aj našich prvákov sa koncom februára spoločne stretli v školskej knižnici. Jej priestor upravili a vyzdobili tak, aby sa tým najmladším v ňom páčilo.

Na začiatku sa druháci prezentovali dramatizovaným čítaním ukážky Klobúk z knihy Arnolda Lobela Kvak a Čľup. Téma obdarovania pokračovala aj v následnej aktivite, v ktorej mali prváci zabaliť darček. Počas snaživých pokusov tých odvážnych sa ostatní zatiaľ učili od druhákov pesničku.

V druhej ukážke z knihy Ľuboslava Paľa ožili dvaja nezbední myšiaci Tim a Pim, ktorých druháci svojim čítaním dokázali stvárniť naozaj vierohodne. V nálade prečítaného príbehu sa niesla aj veselá pohybová hra.

Záverečné čítanie bolo z knihy Annie M.G. Schmidtovej o dievčatku, ktoré nedokázalo byť čisté viac ako pol hodinu s príznačným názvom - Špinuška. Úsmevné bolo pozorovať prvácke sympatie s hlavnou hrdinkou a jej dobrodružstvami. Svoje šikovné prsty využili v skladaní puzzle s ilustráciami z uvedenej ukážky.

Posledné chvíle tejto čítacej hodiny patrili kontrolným otázkam, ktorými si druháci chceli overiť pozornosť a vnímavosť mladších poslucháčov. Vo farebnom hlasovaní získala najviac žetónov ukážka zo Špinušky.

O tom, že sa čítanie deťom páčilo svedčilo nielen ich sústredené počúvanie, ale aj správne odpovede na otázky a záujem raz si tieto knihy prečítať.

-zib-

Nielen v marci nám čítajú aj rodičia

Po jarných prázdninách sa do školy ide dosť ťažko. Pondelkové ráno bolo ale pre mojich prvákov iné. Na prvú hodinu nám začali chodiť čítať rodičia. Je to príjemná zmena /každé ráno im čítam ja/, v marci sa sľúbili rodičia. Rodičia, starí rodičia, ale aj tety nám priblížili osudy čarodejnice, cínového vojačika, rozmaznanej Natálky, zvierat z džungle, dievčat, ktoré chceli upiecť koláč, morskej panny, škaredého káčatka, Betušky, šikovného krajčíra, pávieho kráľa, lenivých obyvateľoch dedinky, ale aj princeznej na hrášku, Ružovej Aničky, či opice Škorice. Boli to príbehy smutné, veselé aj poučné. Deti zaujali nielen rozprávky, ale aj predstavenie kníh. Väčšina nám potom ostala v triednej knižnici a deti si ich požičiavajú a doma s rodičmi čítajú. Aj keď sa marec - mesiac knihy skončil, v 1.A sa v čítaní pokračuje. Som veľmi rada, že rodičia, ktorí sa „nezmestili“ na ranné čítanie rozprávok v marci sa ponúkli, že budú čítať aj v apríli. Deti majú možnosť inšpirovať sa knižkami a krásne sa nám rozbieha čítanie aj doma. Je super, že aj keď sme ešte neprebrali všetky písmenká, mám v triede deti, ktoré už prečítali aj 3-5 kníh. Veľmi si vážim, že sa rodičia takto zapájajú do života v triede a venujú svoj čas nielen svojim deťom. Chcem im aj touto cestou veľmi pekne poďakovať.

-sto-

Hviezdoslavov Kubín

V predposledný marcový týždeň sa stretli najlepší recitátori z tried na školskom kole Hviezdoslavovho Kubína. Aj napriek tvrdeniu, že sa v súčasnosti málo číta, záujem o recitáciu poetických a prozaických diel stále pretrváva. Dostáva sa i do povedomia rodičov a starých rodičov, ktorí sa ako hostia čoraz viac zúčastňujú uvedeného podujatia.

Výsledky boli nasledovné:

I. kategória: poézia
1. Zuzana Marušťáková (2.B)
2. Pavol Bistar(3.A)
3. Anna Vilčinská (2.A)

I. kategória: próza
1. Ema Ďaďová (4.A)
2. Viktória Vaseková (3.B)
3. Maxim Remiaz (3.A)
Mária Kristofčáková (3.B)

II. kategória: poézia
1. Matej Bobrovský (5.B)
2. Tamara Betuštiaková (6.B)
3. Lea Paškajová (5.B)
Lenka Kubalová (5.C)

II. kategória: próza
1. Silvia Pavlová (6.B)
2. Chiara Leginusová (5.A)
3. Markus Bachynec (5.A)
Adrián Gavlas (6.B)

III. kategória: poézia
1. Petra Daňová (8.A)
2. Adrián Záhora (9.B)
3. Adam Brčák (7.B)

III. kategória: próza
1. Timea Malatinková (9.B)
2. Barbora Kováliková (8.A)
3. Alexandra Smolárová (7.A)
Karin Kičinová (7.B)

Víťazi z každej kategórie postúpili do okresného kola, kde Ema Ďaďová a Petra Daňová získali 3.miesto. V zmysle pravidiel súťaže vlaňajšia účastníčka celoslovenského kola Klaudia Jandurová postúpila do krajského kola, kde tento rok opäť presvedčila svojim skvelým recitátorským prejavom a zvíťazila.

-zib-

Školské kolo Biblickej olympiády

To, že Biblia je stále v popredí záujmu čítania u žiakov dokazuje aj tohtoročná biblická súťaž. Z vybraných kníh Svätého písma - 1. Knihy kráľov, Rút a Evanjelia podľa Matúša súťažilo 14 žiakov. Potrápilo ich viacero úloh, na ktoré bolo treba presne, alebo obsahovo správne odpovedať. Možno až teraz si uvedomili, že mená majú svoj pôvodný význam. Že „Rút“ znamená priateľka, „Elimelech“ – Môj Boh je kráľ, alebo „Obed“ - Ja som jeho služobník.

O príjemnú a priateľskú atmosféru sa zaslúžila aj prítomnosť externej poroty, dôstojného p. farára Štefana Hudáčka a Mgr. Tatiany Petrovičovej. Nechýbala vecná a ani sladká odmena. A keďže každá súťaž má aj svojich víťazov, tohtoročnými sa stali dievčatá z 8. A triedy Dorotka Nákačková, Barborka Kováliková a Viktória Žuffová.

-vt-

január - máj 2019 23

Noc s Andersenom

BÁJKY
Daniela Hlávová

Knihomoli a knihomoľky z 2. - 4. ročníkov základnej školy sa 5. apríla 2019 opäť stretli v školskej knižnici, aby spolu strávili noc plnú rozprávok.

Na začiatku sa pomocou rytmických a pohybových hier navzájom predstavili a zoznámili. Vzápätí boli náhodným losovaním rozdelení do farebných tímov, v ktorých riešili a plnili rôzne úlohy. Postupne prichádzali aj pozvaní rodičia: Miroslav Vasek, Michal Tuhý, Mária Bistarová a Ladislav Domiňák, ktorí vždy predstavili jednu z Andersenových rozprávok. Boli pripravení naozaj zodpovedne, deti každé čítanie ocenili veľkým potleskom. A potom sa dostali k slovu aj farebné tímy, ktoré za svoje výkony počas celého pobytu zbierali body. Rozprávka Malý cínový vojačik pokračovala pohybovom hrou a úlohou zameranou na pamäť. Princezná na hrášku dala niektorým skupinám zabrať pri skladaní puzzle z jej ilustrácií ako aj hádaniu slov z rozprávky podľa nápovedy. Zaujímavé a netradičné boli riešenia niektorých výmyselníkov, ktorí by pravú princeznú odhalili nie podľa hrášku pod kopou matracov, ale pomocou skenera alebo DNA, prípadne by princeznú poslali orať.

Prestávka prišla veľmi vhod v podobe pizzovej nádielky, ktorú deťom venovala mamička tretiačky Karolínky, pani Kachútová. Posilnení rozprávkari nabrali druhý dych na Palculienku, ktorej šikovnosti sa isto vyrovnali aj oni výrobou knižných záložiek. Posledná ukážka Lietajúci kufor mnohých prekvapila svojim nečakaným záverom. Po uhádnutí rozprávkových postáv, nasledovala nočná hra, kedy jednotlivé tímy dostali indície k odhaleniu a nájdeniu pokladu morského kráľa. Keď ich vyriešili, nasadili si čelovky a vybrali sa do tmavých chodieb školy. Všetci sa vrátili šťastní a veselí s úlovkom zlatých čokoládových mincí.

Polnočná hodina otvorila priestor na samostatné čítanie obľúbenej knihy vo svojom spacáku. Knižnica sa zmenila na jednu obrovskú spálňu, v ktorej si každý našiel miesto. Chvíľu trvalo kým sa všetci uložili a potom už v miestnosti zavládlo ticho s malými svetielkami čeloviek spoza vankúšov a hláv. Ako deti zaspávali, zhasínali i svetielka. Niektorí vytrvalci však čítali až do druhej hodiny po polnoci.

Ráno bolo pomalé s postupným balením a upratovaním. Prichádzajúci rodičia sa živo zaujímali o zážitky svojich detí, niečo sa podozvedali aj z výpovedí na veľkom plagáte na dverách knižnice. Deti odchádzali domov obohatené o nové poznatky, nové kamarátstva, nové dobrodružstvá.

-zib-

Spievanky, spievanky...

Spievanky, spievanky, kdeže ste sa
vzali či ste z neba spadli a či v háji
rástli

sa opäť ozývali popoludní 25.apríla 2019 na prvom poschodí základnej školy. Súťaže Slávik Slovenska sa tentoraz zúčastnilo 22 spevákov a speváčok. Pozoruhodná bola aj bohatá účasť divákov z radov rodičov a starých rodičov. Po úvodnej hlasovej rozcvičke a už tradičnej spoločnej piesni nasledovala prehliadka krásnych ľudových piesní. Pokým sa porota radila o jednotlivých umiestneniach, všetci zúčastnení sa zapojili do „slávikovského“ kvízu. Správne riešenia potom putovali do osudia, a piati vylosovaní boli aj odmenení. Výsledky speváckej súťaže boli nasledovné:

I.kategória
1. Martin Kristofčák (1.B)
2. Klaudia Kičinová (2.A)
   Mária Kristofčáková (3.B)
3. Nela Stacherová (3.B)
   Zoe Domiňáková (2.B)
   Ela Štefanová (1.A)

II.kategória
1. Ema Štefanová (4.B)
2. Klára Hradská (4.B)
3. Matúš Kičin (4.A)

III.kategória
1. Timea Malatinková (9.B)
2. Karin Murcinová (7.A)

-zib-

Deviataci sa pozreli späť do histórie

Ak čítame len to, čo je napísané v riadkoch, nemusíme vždy pochopiť skutočný zmysel slov. Najviac si pamätáme cez videné. Preto sme sa s našimi deviatakmi šli pozrieť späť do histórie. Bolo to na exkurzii bývalého koncentračného tábora v Osvienčime, v ktorom počas druhej svetovej vojny našlo smrť vyše milióna ľudí. Jeden zo žiakov sa o svojom zážitku vyjadril takto: „Určite to v nás zanechalo iný pohľad na 2. svetovú vojnu. Lebo jedno je počúvať o tom, pozerať filmy, a iné vidieť miesto kde sa to stalo na vlastné oči.“ „Dozvedeli sme sa veľa nových vecí, väčšinou smutných.“ Nepríjemná bola aj zima, keďže sme tam boli vo februári. A po celkom únavnom dopoludní nás čakala ďalšia časť exkurzie. Vadovice – rodný dom dnes už svätého Jána Pavla II. Z pôvodne jednoduchého domu, kde sa v nájomnom byte narodil a žil Karol Wojtyla, je dnes krásne, moderné a interaktívne múzeum. Trasa múzea sprevádza cez všetky etapy jeho života. Cestou sme vnímali zvláštne pocity radosti na miestach, kde ich cítil aj Svätý otec, ale aj smútku a utrpenia, kde trpel aj on. A nakoniec aj pocit prítomnosti jeho ducha na tomto nezvyčajnom mieste. Žiakov múzeum veľmi zaujalo a tiež sa im páčilo, akurát im už dochádzala sila na sústredené počúvanie. Poniektorých už boleli nohy, alebo sa už ozýval prázdny žalúdok. Po prehliadke ešte zvládli spoločné foto pred bazilikou, v ktorej bol J. Pavol II. pokrstený a na modlitbu dovnútra už šli len tí najvytrvalejší. Posilnení na duchu, ale aj na tele sme cestovali domov. A za mnohých ešte jeden výrok žiačky: „Cesta autobusom bola skvelá. Boli sme kolektívni a všetci sme sa spolu bavili, spievali a rozprávali. Ďakujeme za krásnu exkurziu.“

-vt-

Zápis prvákov

V dňoch 29. a 30. apríla sa uskutočnil zápis prvákov do prvého ročníka na školský rok 2019/20. V pondelok prišlo so svojimi rodičmi 23 detí z MŠ Orličie ako aj 19 detí z MŠ Nová doba. Prišlo aj 5 detí, ktoré nechodili do MŠ v Nižnej, ale nastupujú tu do školy. Odklad povinnej školskej dochádzky sme odporučili piatim deťom. Konečné počty nastupujúcich detí a odkladov budú upresnené po testoch pani psychologičky. Deti ukázali, čo všetko už dokážu – ako poznajú farby, geometrické tvary, niektoré čísla, či písmenká, či vedia správne držať ceruzky a hlavne čisto rozprávať – teda ako sú pripravené na vstup do školy. Na všetkých prváčikov sa už tešia ich pani učiteľky.

-sto-

Spevácke talenty ukázali svoje nadanie

V nedeľu 28. apríla 2019 sa v kinosále Domu kultúry v Nižnej uskutočnil už 11. ročník prehliadky speváckych talentov - Nižnianske minisynkopy. Hlavným organizátorom podujatia bola už tradične ZUŠ Vendelína Habovštiaka v Nižnej.

Na úvod sa predstavila ĽH Ostrvka so svojím pásmom Hriňová. Potom moderátorka večera Elena Balleková postupne uvádzala na scénu spevákov a speváčky. Tie najmladšie: Patrícia Rentková, Soňa Krupová, Petra Butková ukázali, že ich spievanie naozaj teší. Piesne v ich podaní boli milou a sviežou časťou prehliadky. ĽH Ostrvka ďalej zaujala publikum zmesou cigánskych piesní, v Ďatelinke drobnej zasóloval skvelým spevom a hrou na husliach Peter Kučka ml. Tanečný odbor potešil všetkých priaznivcov myjavského folklóru. Krásne modro-biele kroje umocnili tanečné kreácie, kde nechýbali ani zdvíhačky, ktoré sú typické pre túto oblasť. Potom nasledovali speváčky s vyzretejším speváckym prejavom: Linda Sroková, Laura Suľová a Mária Pardeková. Zaujímavé ľudové piesne ponúkla aj osemročná Slávka Kubošová z Nižnej. ĽH Oravan sprevádzala už skúsené tanečníčky, ktoré sa predstavili karičkovým tancom z Parchovian. Mocné zuberské hlasy Viktórie Šrobovej a akordeonistky Zuzany Janoštinovej vystriedali nižnianski prváci Martin Kristofčák a Ela Mária Štefanová. Obaja si počínali odvážne a získali aj veľký potlesk obecenstva.

ĽH Ostrvka potom privítala na pódiu Therésiu Kanderkovú, dlhoročnú minulú primášku a spolu zahrali niekoľko ľúbivých ľudových piesní. Smelé a presvedčivé boli aj piesne v podaní Aďky Hulejovej, Kataríny Borsíkovej, Anny Žuffovej a Marty Janoštinovej. Záver prehliadky patril ĽH Murínovci, s ktorou sa predstavili aj malé sólistky Johanka a Barborka Murínové.

Nedeľný podvečer v nižnianskej kinosále sa vydaril. Početné obecenstvo bolo vnímavé a pozorné. Rozhodne nešetrilo potleskom pri vydarených vystúpeniach, ale povzbudzovalo k výkonu aj tých menej smelých, či tých, ktorí sa postavili na javisko po prvýkrát.

-zib-

ZUŠ Vendelína Habovštiaka prijíma nových žiakov

Riaditeľstvo Základnej umeleckej školy Vendelína Habovštiaka v Nižnej oznamuje všetkým záujemcom o štúdium, že v období od 20. mája do 14. júna 2019 budú prebiehať prijímacie skúšky v týchto študijných odboroch: hudobný, výtvarný, tanečný, literárno-dramatický.

V hudobnom odbore je možné prihlásiť sa na hru na nástrojoch: klavír, husle, gitara, flauta, akordeón, spev.

Prijímacie skúšky sa budú konať v budove ZUŠ v Nižnej vždy v popoludňajších hodinách od 13.00 – 16.30 hod., a v hudobnom odbore pozostávajú z predvedenia dvoch ľubovoľných piesní a skúšky rytmu.

-rr-

Koledníci Dobrej noviny opäť vyšli do ulíc

Aj tento rok sa naše deti rozhodli pomôcť ľuďom, ktorí nemajú toľko ako oni. Deti z farnosti spolu s animátormi z eRka vyrazili spoločne do ulíc Nižnej a vinšovali od domu k domu.

Tento rok vyberali peniaze pre chudobnú krajinu v Afrike – Ugandu. V tejto republike je veľká bieda a hlad. Až 80% obyvateľov pracuje v poľnohospodárstve za minimálnu mzdu. Peniaze, ktoré sa pomocou Dobrej noviny vyzbierajú, sa posielajú najmä do tejto krajiny, ale tiež do Etiópie, Južného Sudánu a Kene, kde sa tiež použijú na zlepšenie života miestnych obyvateľov. Konkrétne v Ugande sa nachádza napríklad Dom prozreteľnosti, ktorý vedú Malé sestry sv. Františka z Assisi. Tu sa starajú o deti s postihnutím a snažia sa pomôcť aj ich rodinám. Vďaka tomuto projektu sa často podarí, že deti sa z centra môžu vrátiť domov a viesť spolu so svojou rodinou normálny život. Z peňazí Dobrej noviny sa spolufinancujú napríklad aj vzdelávacie centrá, kde sa deti naučia čítať, písať a počítať; mlyn, vďaka ktorému môžu vyrábať kukuričnú múku alebo školenia pre ľudí, ktorí sa chcú posunúť v živote ďalej. Taktiež sa posilňuje starostlivosť o matky a novorodencov a zdravotníctvo. Veľkou položkou na zozname pomocí je aj program drogovej rehabilitácie a podpory pre chlapcov z ulice. Stavajú sa nové ambulancie, domovy, školy... A to hlavne vďaka ľuďom, ktorí sa neboja a prispejú peniazmi, hoci často sami majú málo.

Tento rok sme v Nižnej navštívili 51 domov a podarilo sa nám, spolu so zbierkou z kostola, vyzbierať až 2475.06,-€. A každý rok odošleme za celé Slovensko viac ako milión eur.

Ďakujeme každému za pomoc, či už finančnú, alebo fyzickú – za ochotu chodiť aj v zime a snehu. Za obetu pre tých, ktorí to potrebujú.

-sl-

Benefícia povzbudení

Vedieť sa radovať, keď nás v živote postretne mnoho úskalí , ktoré musíme postupne nejako zdolávať, chce naozaj veľkú dávku trpezlivosti, sebazaprení a mnoho obety. Premeniť bolesť na radosť, dokáže naozaj iba láska. A práve takouto láskou žijú aj manželia Hablákovci. V skromnosti a v tichosti. V dôvere a oddanosti. Mnohí ich poznáme a poznáme aj ich boje, ktoré zvládajú vďaka pevnej viere. Prečo je reč o rodine Hablákovej? Fašiangové obdobie je už oddávna čas tancovačiek, plesov. Aj farská rodina sa už po deviatykrát stretla na farskom plese. Nie obyčajnom, ale plese, ktorý v sebe nesie určitú myšlienku. Tentoraz: „Radosť sa stáva prejavom lásky, ak ju rozdávame.“ (Ján Pavol I.) Nosná myšlienka večera. Ale čo tým chceme povedať?

Okolie je „pobláznené“ (v dobrom slova zmysle) benefičnými koncertmi, ktoré sú vždy na dobrú vec. Finančne podporia, potešia niekoho, kto to potrebuje. Aj my sme mali úmysel podpory, no tento raz nie finančnej, ale duchovnej. Často si v dnešnej dobe ani neuvedomujeme, ako nám je dobre. Ako máme plný stôl jedla, môžeme si kupovať značkové veci, máme priateľov, máme zdravie, žijeme vo svete techniky, rôznych vymožeností, žijeme vo virtuálnom svete..., no ostávame nevšímaví k okoliu.

A tak hoci vieme, že ples je o radosti, chceli sme sa aspoň na chvíľu, cez ich príbeh, cez „túto ich lásku - radosť“, zastaviť a zamyslieť nad svojím vlastným životom.

Možno aj preto, aby sme si uvedomili, že aj keď máme pocit, že všetko je „in“, naokolo je predsa len mnoho ľudí, ktorí žijú úplne odlišný život od toho nášho! A práve to bol úmysel aj tohoročného farského plesu s podporou nášho kňaza vdp. Štefana Hudáčka. Benefíciou sme chceli ukázať, že nie všetko je len o peniazoch, ale aj o dobrom slove, o chápaní, povzbudení. Veríme, že úprimné slová, ktoré napísali naši farníci do knihy povzbudení, pomôžu z času na čas pri jej otváraní, v radosti a láske bojovať aj naďalej ich život. To bude pre nás tá najväčšia odmena a rovnako aj povzbudenie pre nás, v zdolávaní tých našich prekážok. A možno práve cez váš prejav lásky, manželia Hablákovci, sa dokážeme aj my niekedy radovať.

„Cez ťažkosti ku hviezdam...“

Ďakujeme ešte raz zo srdca, že ste prijali naše pozvanie a dovolili ste nám nazrieť do vášho vnútra!

Ďakujeme aj Monike Tukovej a Milošovi Žákovi za obetu a čas pri spracovaní reportáže celého príbehu.

-dš-

Hráme spolu - Národný týždeň manželstva

V Nižnej sa už pomaly stáva tradíciou, že počas druhého februárového týždňa sa môžu manželia zapojiť do aktivít v rámci celonárodného projektu Národný týždeň manželstva (NTM). Je to týždenná iniciatíva na podporu manželstva, ktorá prebieha v týždni osláv sv. Valentína. Jej cieľom je propagovať a podporiť manželstvo ako vzácnu hodnotu pre moderného človeka.

Ako vo svojom príhovore počas manželskej svätej omše uviedol pozvaný kazateľ kaplán Matúš Reiner, v dobré manželstvo netreba len dúfať, treba sa oň aj snažiť. Práve tento týždeň ponúkal pre manželské páry príležitosť znovu upevňovať, obnovovať a posilňovať posvätný zväzok, ktorý je v súčasnej dobe podrobovaný veľkým skúškam vytrvalosti a vernosti.

Tohtoročný NTM sa niesol v duchu hesla Hráme spolu. Myšlienkou bolo povzbudiť manželov, aby spolu trávili spoločný čas aj rôznymi formami hry – spoločenskými, pohybovými či kultúrnymi...

Ponuka tráviť čas v páre začala v pondelok kurzom spoločenských tancov. Zvládli sme valčík, českú polku, country tanec i čaču. V utorok sme sledovali na filmovom plátne vytrvalý boj manželky o záchranu rozpadávajúceho sa manželstva. Streda ponúkla popoludní možnosť vyskúšať si párové bežkovanie či overiť si silu vzájomnej fyzickej podpory na lezeckej stene. Neskorý večer poskytol príležitosť urovnať svoje vzájomné nezhody a vyhladiť ich sviatosťou zmierenia pre manželov. Štvrtkový večer sa niesol v dobrej nálade pri spoločenských hrách a výborných koláčikoch v Bistre. Vyvrcholením sa stala svätá omša v piatok večer, pri ktorej si 55 zúčastnených párov obnovilo svoj manželský sľub.

Počas celého týždňa mohli dvojice v reštaurácii hotela Arman využiť výraznú zľavu a venovať sa jeden druhému pri výbornej večeri.

Národný týždeň manželstva ukončil svoj 9. ročník, no naše partnerstvá plynú vo svojej všednosti ďalej. Nedajme si rozkazovať modernou dobou a nájdime si čas pre seba v manželstve nielen počas takýchto príležitostí, ale hľadajme cesty a spôsoby, ako byť s tým mojím / s tou mojou vo vzájomnej láske čo najviac.

Ďakujeme všetkým, ktorí prispeli svojou snahou, pomocou či finančnou podporou k príjemnému využitiu času počas manželského týždňa: duchovnému otcovi Štefanovi Hudáčkovi, pracovníkom obecného úradu, pracovníkom hotela Arman, Mgr. Petrovi Pallovi a partnerke Ivici, vedeniu Spojenej školy, manželom Tuhým a Holubčíkovcom a pani cukrárke Kováčovej.

za organizátorský tím
-jl/ml-

Na výsluchoch sa jej triasli kolená, sestra Justína však mlčala

Na prešovskú stanicu nosili židom pred deportáciou jedlo, komunisti ju zatkli za vlastizradu, šesť rokov si odsedela. Napriek všetkému zostala verná reholnému životu.

Sr. Justína Tuková sa narodila ako Terézia Tuková dňa 23. januára 1922 v Nižnej nad Oravou. Narodila sa ako druhé z desiatich detí rodičov Jozefa Tuku a Terézie rodenej Čeperovej. Tí sa živili prácou na poli a okolo rodinného statku.

Na detstvo v klasickej oravskej maloroľníckej rodine si spomína idylicky. „Orava je známa ako taký chudobnejší kraj, mali sme mnohé hospodárske zvieratá, obrábala sa pôda, otec pracoval na poli, mamka mu pomáhala a my deti sme sa museli postarať o seba. Takže ja ako najstaršia z dievčat som mala vždy na starosti trochu dať dom do poriadku, postarať sa o mladších súrodencov."

Na jar, keď bol odmäk a hladina rieky Orava stúpla, otec si privyrábal aj zväzaním dreva na pltnici. Odtiaľ nosil správy a novinky z iných regiónov.

Na ceste k reholnému

Po skončení ľudovej školy v Nižnej nad Oravou začala navštevovať meštiansku školu v Tvrdošíne. Počas jediného školského roka sa jej podarilo absolvovať všetky tri triedy. Tu sa prostredníctvom spolužiačkinej sestry, ktorá bola členkou rehole milosrdných sestier Svätého kríža v Krivej, oboznamuje s cirkevným poslaním.

Stále intenzívnejšie v nej rastie myšlienka vydať sa v živote touto cestou. Ako 15-ročná dostáva Terézia ponuku práve z Kongregácie milosrdných sestier Svätého Kríža nastúpiť na duchovnú službu do kláštora v Podunajských Biskupiciach.

„Možno som si v tom veku až tak neuvedomila, ako to mamku zaťaží, keď bolo zvykom pomáhať doma s prácou aj staršími súrodencami. Nikdy jej nezabudnem, že mi to umožnila, a často v modlitbách na ňu spomínam, nech jej to Boh na druhom svete oplatí."

Krátko po svojom príchode do kláštora však vážne ochorie. Nepríjemný nález na pľúcach spôsobí, že po necelom mesiaci sa ocitne opäť doma u rodičov. Po približne dvoch rokoch sa jej zdravotný stav konečne stabilizuje. Lekári však neodporúčajú návrat do Podunajských Biskupíc pre tamojšiu klímu, ktorá údajne škodí jej zdraviu.

Dostáva teda ponuku od kongregácie Sestier Božieho Vykupiteľa v Spišskej Novej Vsi nastúpiť do tamojšej rehole.

Slovenský štát

V septembri 1939 sa začiatok druhej svetovej vojny symbolicky prelína s cestou do jej nového pôsobiska.

„Ako som cestovala z Nižnej vlakom do Spišskej Novej Vsi, videla som vojenské autá, ako idú smerom na Poľsko. Vtedy som prvýkrát videla prelietať aj vojenské lietadlá, až som sa toho zľakla. V tom čase som si však nepripúšťala, že by sa ma tieto udalosti mali nejakým spôsobom dotknúť na mojej ceste životom."

Slovenský štát vníma pozitívne v jeho aspektoch náboženskej slobody i cirkevných tradícií. „Nemali sme televízor, nebolo ani rádio, tieto veci sa diali akoby mimo nás. Ja ako novicka som sa snažila myslieť predovšetkým na svoje poslanie, nasať potrebného ducha pre Božiu službu v reholi, do ktorej som vstúpila, po ktorej som túžila a tešila sa, že som v nej."

Noviciát absolvuje v kláštore v Raslaviciach, kde sa pre nedostatok potravín musia sestry živiť obrábaním farských polí a podobnou manuálnou prácou. Prijíma reholné meno Justína.

Neskôr pracuje v Spišskej Kapitule v kuchyni aj práčovni. Po čase nastupuje na službu v prešovskej nemocnici, kde robí pomocnú ošetrovateľku. Práve tu sa prvýkrát stretáva aj s odvrátenou stránkou režimu a realitou protižidovskej politiky.

„Bolo tam veľa židovských doktorov a my sme s nimi mali vždy dobré vzťahy. Dokonca sme chceli dve židovské deti k sebe do opatery v kláštore, aby nemuseli cestovať do táborov, ale nedovolili nám to."

Vnútorná i kresťanská povinnosť ju stále nabáda nejakým spôsobom pomôcť, preto sa snaží spolu s inými spolusestrami aspoň nosiť jedlo a iné drobnosti židom, ktorí boli vtedy koncentrovaní na prešovskej stanici pred odchodom do táborov. Počas tohto obdobia napriek pracovnému vypätiu absolvuje aj dvojročné štúdium profesionálneho ošetrovateľstva v Bratislave.

Koniec vojny - búrlivé časy zmien

Ako sa situácia v Európe aj doma postupne menila, začína Justína spočiatku nevedomky vnímať blížiacu sa zmenu. Z prešovskej nemocnice často vidí nočné úteky vojakov z blízkych kasární k povstalcom.

Stála som v nemocničnom okne a jeden lekár sekundant stál pri mne a vraví: ‚To je povstanie!' Ja som sa s tým slovom stretla od školy prvýkrát a v duchu sa aj zľakla, že čo sa to s nami vlastne ide diať.

Neskôr zažíva spolu s osadenstvom nemocnice sovietske bombardovanie Prešova 20. decembra 1944. Pri tejto akcii dopadá 16 bômb priamo do areálu nemocnice, čo značne skomplikuje jej chod a prináša množstvo ranených.

„Všetci pacienti boli s nami v pivnici, skrčení sme pod rúrami čakali, ako to s nami vlastne dopadne. Ale všetci sa modlili, čo boli akí veriaci alebo neveriaci, všetci sa báli o život a modlili sa k vyššej moci."

Bombardovaním zdevastovaná nemocnica musí pracovať v provizórnom režime ako dočasná ošetrovňa. Desať sestier, medzi nimi aj Justína, zostáva v nemocnici. Všetky prípady ťažšieho charakteru sa prevážajú do nemocnice vo Vyšných Hágoch.

Počas nočného príchodu ruských vojakov spozorneju všetci, no predovšetkým ženy z obavy pred rabovaním či znásilňovaním. „Išli sme po chodbe so sestrou predstavenou, keď zrazu prišiel k nám jeden Rus. Ten ma uštipol a začal sa vyzvedať: ‚Kde máš človeka?', tým myslel zrejme manžela. Ja som len ukázala smerom ku krížu na stene so slovami: ‚Vidíš? To je náš človek.' V tej chvíli pochopil, že so mnou si neužije žiadne špásy."

Justína si však čoraz viac všíma hromadiace sa správy o ľuďoch, ktorí boli v Prešove zatknutí či odvlečení do Sovietskeho zväzu na nútené práce. Niektorí sa po rokoch vrátia, iní, naopak, už nikdy. Atmosféra strachu a blížiacej sa neslobody začala naberať na intenzite.

„Len čo niekto na niekoho niečo povedal, už ho aj brali. Preto sme si navzájom hovorili: ‚Len pozor na reči, ani nevieš, ako nielen sebe, ale i druhému uškodíš.'"

Pomoc kňazom a zatknutie

V roku 1950 sa začína hlavná vlna represií proti kláštorom a reholiam. Justína, ktorú potrebujú v nemocnici, sa vyhne prvej vlne perzekúcií. Spolu s ostatnými sestrami, čo zostali v prešovskej nemocnici, sa snaží pomáhať prenasledovaným kňazom. Tu sa prvýkrát stretáva so Štefanom Snínčákom, ktorého poznala z farnosti v Michaľanoch blízko Prešova.

V nemocnici je kvôli operácii obličkových kameňov. Justína už v tom čase pracuje v nemocničnom laboratóriu, kde ju Snínčák občas príde navštíviť, či asistuje pri práci. Prezrádza Justíne, že zdravotná komplikácia znemožnila jeho pôvodný plán emigrovať. Sestry sa snažia predlžovať jeho pobyt v nemocnici.

Rovnako pomáhajú aj ďalším kňazom, predovšetkým ich umiestňovaním na rôzne oddelenia. „Personál nemocnice bol v tomto smere veľmi ústretový. Vedeli, čo sa deje, a chceli dať kňazom čas a možnosť premyslieť si ďalšie kroky. Vyhnúť sa prenasledovaniu. Dialo sa to predovšetkým na očnom oddelení, kde bolo osem kňazov."

Po približne polroku Štefan Snínčák zmizne. Množia sa reči o tom, že sa mu podarilo emigrovať. Po dvoch rokoch dostáva od Štefana Snínčáka anonymný list z USA. Navzájom si vymenia niekoľko listov, okrem toho jej však posiela Snínčák aj tajný odkaz cez zahraničného agenta. Prosí ju v ňom, či by bolo možné sprostredkovať stretnutie a oboznámenie kňazov s možnosťou emigrovať. Rád by dokonca v USA videl aj samotnú Justínu. Tá však o emigráciu neprejavuje záujem.

Nakoniec sa podarí skontaktovať len kňaza Karola Kuchára, ktorý však na základe obavy z dôsledkov s touto možnosťou taktiež nesúhlasí. Agent, ktorý má veci sprostredkovať, prichádza 27. januára a 3. februára 1954. Odchádza však bez úspechu.

„Vtedy sestra Viktória povedala sestre predstavenej Fabiole: ‚Tá vec zaváňa väzením.' Ona jej odpovedala: ‚V týchto ťažkých časoch nemôžeme vždy hľadieť na to, čím daná vec zaváňa.'"

Dodnes nie je jasné, akým spôsobom a na základe čoho sa príslušné orgány dostali k dôkazom proti Justíne: „Možno to bolo tým, že pošta išla cez kanceláriu. Na obálke mohli byť známky z cudziny. Ďalšia verzia bola od jedného kňaza, ktorý po rokoch tvrdil, že pri výsluchu spomenul aj informácie o mne, pretože sa za žiadnu cenu nechcel dostať do väzenia. Tieto dohady však dnes už ťažko potvrdiť alebo vyvrátiť."

Oficiálnym dôvodom bola listová komunikácia Justíny so Štefanom Snínčákom, ktorý bol už v tom čase v zahraničí. Rovnako pomáhanie ďalším osobám v úmysle emigrovať a pomáhanie agentovi zo zahraničia. „Vtedy bola taká doba, že členov cirkvi brali ako na bežiacom páse. My sme boli v nemocnici potrebné v službe. Preto hľadali oficiálny dôvod, aby sa nás zbavili. No a my sme im ten dôvod nevedomky dali."

Situácia vyvrcholí 4. februára 1954, keď Justínu zatknú. Posledným dôkazom bola (možno úmyselne) nájdená aktovka zahraničného agenta, v ktorej sa nachádzala aj listová obálka a poznámky zo stretnutí s Justínou. Prichádza povel na okamžité zatknutie.

„Už sme boli po večernej modlitbe. Vtedy zrazu niekto zaklopal na dvere a zavolal na mňa: ‚Justína!'. Robila som v laboratóriu, a tak som si myslela, že azda treba urgentne zaniesť nejaké vzorky. Občas sa to stávalo aj v neskorších hodinách. Keď som však vyšla von, čakali ma tam príslušníci s otázkou: ‚Ste Tuková?' Následne ma len rázne informovali: ‚Zatýkame vás!'"

Väzenie a súd v Prešove

Spolu s Justínou sa snažia zatknúť aj sestru predstavenú Fabiolu Kokovú, čo vyvoláva búrlivú odozvu, pri ktorej sa ostatné sestry postavia na jej obranu. Justína po krátkej kontrole na izbe odchádza s vyšetrovateľmi. Sestru Fabiolu nakoniec aj so sestrou Viktóriou Delejovou tak zatknú približne o rok neskôr.

V prešovskej väznici Justína zažíva skutočnú tvár režimu a premyslený psychologický nátlak vyšetrovateľov. Zoblieka cirkevný odev, ktorý odteraz nahrádza otrhaná väzenská uniforma. Uvedomuje si svoju situáciu a počas nočných výsluchov, ktoré boli obľúbenou metódou nátlaku, si vyberá jedinú dôstojnú možnosť – a tou je mlčať.

„Mala som svoje zásady, že klamať nebudem, ale nebudem ani o nikom informovať. To sa však ukázalo ako nemožné, preto som si zvolila nehovoriť nič. Pamätám si však, ako sa mi na výsluchoch triasli kolená, nemohla som to zastaviť. Nemyslím, že som vedome cítila strach. Vedela som, že boli predsa aj mučeníci v cirkvi, ktorí viac trpeli. Nevedela som však to trasenie a bezmocnosť kontrolovať. Bolo to nervové vypätie."

S mučením či fyzickým nátlakom sa Justína ne-

(pokračovanie na str. 30)

stretne, hoci často vidí stopy násilia na ostatných väzňoch.

Bolo to zrejme obavou vyšetrovateľov z fyzických trestov proti príslušníčkam cirkvi. Majú čerstvú skúsenosť s tragickým osudom sr. Zdenky Schelingovej, ktorá na následky väzby a mučenia nakoniec umiera. „Mňa zatkli rok po Zdenke, tú utrápili na smrť. Začali sa naoko uplatňovať práva väzňov, keďže ich pre tieto tragické udalosti viac sledovali zo zahraničia. Jeden z vyšetrovateľov mi nervózne na výsluchu povedal: ‚Tak čo, bijeme vás? Bijeme vás? Nám tu budú hovoriť, že vás bijeme…' Vtedy som si uvedomila, že aj oni sa zrejme niečoho boja."

Dokonca dostáva ponuku spolupracovať so štátnymi orgánmi a dodávať im patričné informácie za odmeny, ktorú, samozrejme, v zmysle svojich kresťanských i ľudských zásad odmietne. Justína si celý čas myslí, že okrem nej v ten osudný večer zatkli aj ďalšie sestry. Preto potvrdzovala pri výsluchoch len informácie, ktoré už mali o nej, sr. predstavenej Fabiole Kokovej a sr. Viktórii Delejovej.

Vo chvíli súdu si však začína naplno uvedomovať osamelosť a bezmocnosť človeka v boji proti vykonštruovanej štátnej mašinérii. „Je to taký smutný pocit. Človek tam sedí sám pred sudcom a komisiou. Dali tomu titul neoznámenie trestného činu a napomáhanie cudzím mocnostiam proti socialistickému zriadeniu, čo bola vlastizrada."

Justínu odsúdili na 10 rokov väzenia. Namiesto nástupu do výkonu trestu sa však dozvedá, že jej otec podal odvolanie. Preto ju v auguste 1954 premiestnia do väznice v Prahe na Pankráci, kde bude prebiehať odvolacie konanie.

Väzba a bábkový odvolací proces na Pankráci

Na Pankrác si dobre pamätá, rovnako na atmosféru väznice. Od ďalších spoluväzenkýň dostáva informácie o najvyšších trestoch, ktoré dostali ich príbuzní. „Obávala som sa procesu, aj rozhodnutia. Vedela som, že Česi sú v tomto ohľade prísnejší, a na Pankráci sa v tých časoch často popravovalo."

Keď sa stretne so svojím prideleným obhajcom, uvedomuje si absurditu celého konania. „Bol to obhajca ex offo, pridelili mi ho len formálne. Vôbec sa o môj prípad nezaujímal. Pred súdom len prikyvoval a potvrdzoval, že som vinná."

Odvolací súd nakoniec 21. septembra 1954 rozsudok potvrdil. Túto správu prijíma Justína s určitou úľavou. Je si totiž vedomá spomínaných vyšších aj hrdelných trestov, ktoré sa na Pankráci udeľovali. Dočkala sa konca: výsluchov, vyhrážania, naliehania. Konca celého toho systémového kolotoča, ktorý sa čoraz viac začína podpisovať aj na jej psychike.

V cele sa môže konečne zapájať do pracovných povinností, manuálnej väzenskej práce, ktorá ju teší po dlhých mesiacoch bezcieľneho premýšľania. Osvojuje si jemnú manuálnu prácu počas skladania drobných predmetov (napríklad obalov na žiletky a pod.). Dúfa, že ju už čaká len väzba bez ďalších komplikácií. Mali ju presunúť do Pardubíc, napriek tomu však jej väzbu na Pankráci predlžujú takmer o rok.

Neskôr sa dozvedá, že to bolo práve pre sestru predstavenú Fabiolu a sestru Viktóriu, ktoré medzitým zatýkajú a vyšetrujú. Chceli tým zabrániť ich vzájomnému kontaktu pred vynesením rozsudkov.

Väzba v Pardubiciach

V septembri 1955 sa Justína dostáva konečne do Pardubíc. Tu na ňu čakajú veľké cely pre 30 väzenkýň, ako aj nedostatočné sociálne a hygienické podmienky. Väčšinu roka je na celách zima. Okrem toho majú na vedľajších celách problémové spoluväzenkyne.

„Tam boli rôzne povahy, bol to pre mňa hotový očistec, len som sa modlila, aby sme sa náhodou aj nepobili. Ony mali zväčša menšie tresty za kriminálne delikty, bitky, krádeže aj prostitúciu. Vždy, keď aj niektoré prepustili, tak sa časom opäť dostali do väzenia. Prekvapené sa nás pýtali: ‚Aj vy ste tu zas?' Neuvedomili si, že my sme tam celé tie roky."

Navyše sa Justína ocitá v pardubickom väzení práve v čase, keď sa začína protestná hladovka spoluväzenkýň. Zúčastní sa jej 700 žien, medzi inými aj Justína. Právne znalejšie spomedzi väzenkýň spíšu rezolúciu, v ktorej sa dožadujú práv politických väzňov. Je to presne v čase, keď sa na návštevu Prahy chystá vtedajší generálny sekretár OSN Dag Hammarskjöld. Žiadajú odovzdanie rezolúcie do jeho rúk.

Riaditeľ väznice však vezme celú udalosť ako vzburu. Dvanásť žien obvinia a presunú na dva roky do väzby na Pankráci. Napriek tomu nastáva mierne zlepšenie pomerov pre väzenkyne. Odomknuté cely, sprchy, lepšie hygienické podmienky a výbava na celách. Predovšetkým však po celý čas vzniká medzi ženami silné duchovné a priateľské puto, ktoré ich sprevádza všetkými príkoriami.

Náboženská idea a spolupatričnosť je prítomná v každom ohľade. Prežívajú spoločné modlitby, rovnako tajne slávia náboženské sviatky spolu so sestrami z ostatných kongregácií, ako aj s ostatnými veriacimi väzenkyňami. Veľmi energickou ženou v tomto smere je napríklad Fráňa Zemínová – jedna z hlavných odsúdených v procese s Miladou Horákovou.

„Bola taká zásada – nehovoriť o svojom prípade ani nenadávať na druhých, na dozorcov, na systém. To nás vnútorne posilňovalo. Na ostatných celách väzni nadávali, preklínali, no nič tým nedosiahli. Len sami seba tou zlosťou vyčerpali." Počas pracovného zaradenia vyrába súčiastky do televízorov, šije či pracuje na úprave kondenzovaného ovocia. Mnoho iných väzenkýň si uvedomuje, že rehoľné sestry sú väznené neprávom. Dokonca aj dozorcovia veľakrát uznajú túto skutočnosť.

„Mnohé ženy nám vraveli: ‚Sestričky, my sme tak rady, že vás tu máme. My vieme, že ste nič zlé neurobili, ale nám veľmi pomáha, že ste tu s nami.'"

Ako roky ubiehajú, nastáva postupné uvoľňovanie pomerov, Justína ich prežíva na vlastnej koži, keď ju žalujú za sabotovanie nedeľnej práce, ktorú klasifikovali ako vzburu. Súd však uznáva náboženské dôvody, a tak súd Justína vyhráva. Na základe amnestie vte-

dajšieho prezidenta Antonína Novotného ju nakoniec 13. mája 1960 po viac ako šiestich rokoch väzenských útrap prepustia na slobodu.

Dobou nechcený navrátilec

Prepúšťanie prebieha po etapách. Justína dostáva staré civilné šaty a lístok domov na Oravu. V nočnom tichu bratislavskej železničnej stanice prebieha srdečná rozlúčka s bývalými spoluväzenkyňami. Po dlhých rokoch spoločných osudov sa ich cesty nakoniec rozchádzajú.

Vracia sa domov do Nižnej nad Oravou, kde ju čaká zvítanie sa s rodičmi i so súrodencami, teší sa z domova, stále však má pred očami svoju duchovnú službu a poslanie. Chce čím skôr pokračovať v reholňom živote.

Ako bývalá väzenkyňa je však stále pod dohľadom úradov. Aj nemocnice, ústavy a pár zvyšných ustanovizní, kde ešte reholňé sestry po čistke v 50.rokoch príležitostne slúžia, dostávajú nepriamo zákaz Justínu prijať. Veľkú statočnosť a ochotu v tomto období ukazujú sestry z Cyrilometodskej kongregácie vo Velehrade, ktoré síce prejavujú ochotu ju prijať, ale miestny národný výbor má iné plány.

Posiela Justínu do tehelne v Rabči. Našťastie prichádza ponuka od miestnej doktorky, ktorá chce, aby opatrovala jej ročnú chorú dcéru. Úrady sa však nevzdávajú, zakazujú jej obliekať sa do reholňého rúcha.

„Stále som sa chcela vrátiť do reholňej služby, preto som odmietala nosiť civilné šaty. Pýtali sa ma, či nemôžem aspoň do kostola zadnými uličkami chodiť, aby ma deti nevideli. Ja som im len odpovedala: „Však nech ma len vidia, možno už dlho také niečo nebudú môcť vidieť."

Medzitým režim rozhoduje, že bude rozumnejšie opäť umožniť sestrám návrat do kláštorov, kde budú od spoločnosti viac izolované, a teda menej ideologicky škodlivé. Tak sa Justína v roku 1963 vracia k svojmu životnému poslaniu.

Duchovná služba v okovách režimu

Prvé kroky Justínu zavedú na hrad do Slovenskej Ľupče, kde žijú reholňíčky v zložitých podmienkach: „Na hrad viedlo vyše sto strmých schodov, miesto bolo ťažko dostupné v zime a cesty uspôsobené tak, že najnutnejšie veci a životné potreby musel miestny gazda doviezť na konskom povoze, pretože auto by tam neprešlo."

Stará sa o ošípané, ktoré boli súčasťou miestneho hospodárstva. Potravy je však žalostne málo. Je ťažké postarať sa o ľudí, tobôž o zvieratá. Napriek týmto úskaliam nachádza medzi sestrami konečne duchovný pokoj a radosť. Približne po roku prichádza požiadavka na pridelenie sestier pre bývalý premonštrátsky kláštor v Jasove, ktorý zmenili na ústav sociálnej starostlivosti.

Justína v roku 1964 nastupuje do služby, ani tu však neboli podmienky vyhovujúce, a to predovšetkým pre chorých a imobilných pacientov. „Boli tam duševne chorí, starí aj telesne imobilní ľudia. Kláštory nemali na každej chodbe záchody a sprchy, preto sme ich museli s pomocou telesne zdatnejších pacientov prenášať."

Na tomto mieste prežíva dlhý úsek svojho života. Predovšetkým pre dobré medziľudské vzťahy s vedením ústavu, so spolusestrami, ako aj s pacientmi. V roku 1970 tu zažíva požiar na streche kláštorného kostola.

„Zničená bola celá podnebná maľba kostola, museli ju prísť po rokoch reštaurovať poľskí majstri. Zhodou okolností to bolo v čase zvolenia prvého poľského pápeža Jána Pavla II. Pamätám si ich nevýslovnú radosť, keď sa dozvedeli túto správu."

Služba v Jasove nakoniec trvá ťažkých, ale krásnych 17 rokov.

Jeseň života v duchovnom poslaní

V roku 1982 Justína odchádza do dôchodku do Levoče, kde slúži ako kostolníčka. Tu v roku 1989 prežíva spolu s ostatnými sestrami radosť z uvoľňovania pomerov a vytúženej zmeny počas Nežnej revolúcie. Napriek všetkým útrapám, ktoré si na vlastnej koži počas komunistického režimu okúsila, necíti ani v tejto chvíli nenávisť či zlobu voči predstaviteľom režimu. Kresťanské presvedčenie jej aj teraz káže pokoru a odpustenie.

„Myslím si, že aj to, že sa režim zmenil bez krviprelievania, musela zariadiť Božia moc. Veď boli aj také reči, ako ich ľudia povešajú po námestiach, kandelábroch, keby bol prevrat. Pán Boh však nechal všetky tieto chlapské reči vytriezvieť. A azda aj samotní ľudia už boli po toľkých rokoch otupení a unavení. Chceli pokojnú zmenu a nemali už síl na to, aby sa násilne pomstili."

Teší sa z nového zriadenia a postupnej obnovy kresťanských i cirkevných pomerov. Kongregácie začínajú fungovať novým, slobodným životom. Prebieha koncilová obnova v katolíckej cirkvi. Tu Justína využíva svoje zručnosti z väzenia, keď pomáha pri šití nových cirkevných odevov. V roku 1994 si ju dokonca napriek pokročilému veku vyžiadajú na košické oddelenie geriatrie, a to na žiadosť samotného riaditeľa.

Po dvanástich rokoch v Levoči sa teda Justína vyberá na svoje ďalšie pôsobisko. Snaží sa byť nápomocná chorým a umierajúcim po duchovnej stránke. Táto služba je ďalšou silnou skúsenosťou jej života, ktorá v nej zanecháva duchovnú stopu. Tu zostáva až do roku 2008, keď prichádza do kláštora Matky Alfonzy Márie vo Vrícku, kde žije sr. Justína Tuková doteraz.

„Som vďačná Pánu Bohu, že mi dal tento smer a silu zotrvať na svojej ceste. Mnoho ľudí hľadá cieľ vo svojom živote, niekto ho má pomýlený. Potrebuje dosiahnuť nejaký svoj Everest. Ten však človeka nemôže naplniť, preto som rada, že sa mi podarilo nezblúdiť v živote a myslieť na to podstatné, prečo som tu: urobiť niečo dobré a prospešné pre ľudí, ktorí ma potrebujú."

-mr-

Pozn. red.:
Článok bol uverejnený na portáli denníka N - „Príbehy 20. Storočia." Príspevok vyšiel vďaka občianskej iniciatíve Post Bellum, ktorú financujú predovšetkým drobní darcovia.

Jozef Brezovský

...zanietený pedagóg, prvý riaditeľ Gymnázia v Tvrdošíne, milovník literatúry, autor početných článkov...

Človek, ktorý žil svojím povolaním

...narodil sa 3. novembra 1942 v dedine Veľké Uherce pod Tribečským pohorím. Keď mal dva roky, s rodičmi sa presťahovali do Bratislavy na Vajnorskú ulicu. V Bratislave postupne chodil na základnú a strednú školu a keďže šiel do školy skôr, pretože sa narodil v novembri, už ako 17. ročný nastúpil na Univerzitu Komenského. Na Filozofickej fakulte, v odbore Slovenčina – Ruština vyštudoval doktorát filozofie PhDr. Po skončení univerzity dostal umiestenku na Oravu, preto sa tam odsťahoval a nakoniec i prežil zvyšok života. Učil na Priemyslovke v Tvrdošíne a na SOU-e v Nižnej. Bol prvým riaditeľom Gymnázia v Tvrdošíne. Po normalizácii v roku 1968 ho vyhodili zo školstva, tak pracoval ako závozník a potom v knižnici v Tesle Orava. Asi po štyroch rokoch ho rehabilitovali.

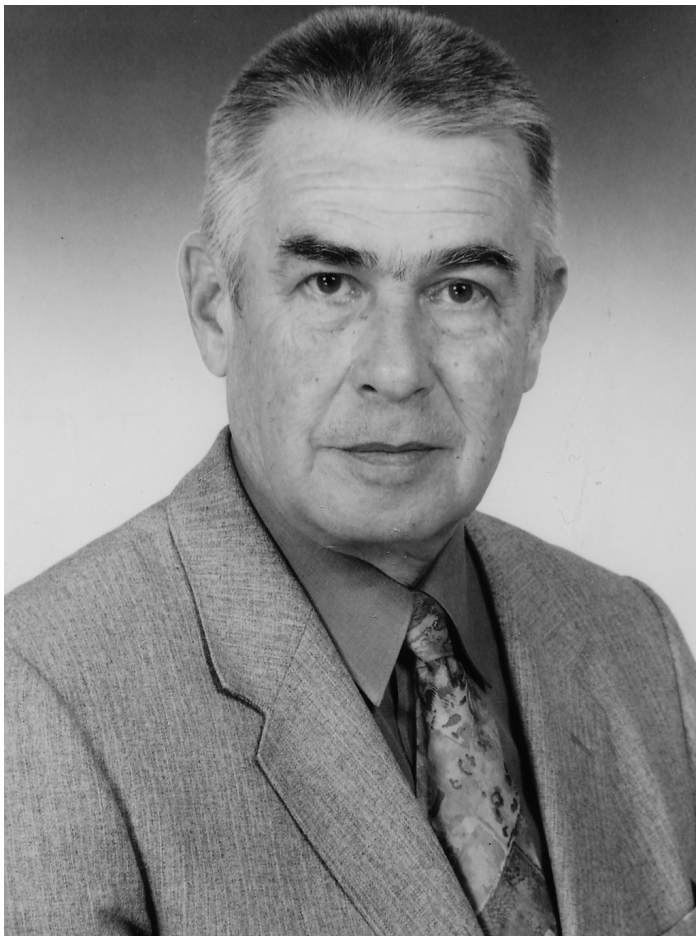

Narodil sa ako učiteľ. Nebral to ako zamestnanie, ale ako poslanie. Vždy bolo pre neho dôležité žiakov niečo naučiť. Nerád sa nechával zväzovať osnovami, ale učil to, čo jeho žiakov zaujímalo. Často som stretával jeho žiakov, ktorí ho vždy chválili.

Mal obrovskú trpezlivosť a takmer encyklopedické znalosti. Dokázal diskutovať na akúkoľvek tému, vždy vyhľadával nové vedomosti. Jednoducho musel byť „v obraze“. Aj preto sa naučil pracovať s notebookom a internetom. Bol to človek, ktorého by si každý vybral v súťaži Milionár ako „priateľa na telefóne“.

Rád by som možno ešte spomenul aj divadlo NOAČO Nižná. Režíroval tam dve hry, ktoré sám podľa predlohy upravil. Boli to Bertoldo a Kocúrkovo.

Ťažko je písať o vlastnom otcovi. Spomienok je síce veľa, ale sú to také tie súkromné. Určite by som ale vyzdvihol jeho starostlivosť a ochotu vždy pomôcť.

-Andrej Brezovský-

Dnes sa to už nenosí

Môj kolega Jozef Brezovský určite nielen mne dnes naozaj chýba. Bol to dobrý kamarát a predovšetkým dobrý človek. Spomínam si, ako sme sa spolu smiali na vtipoch – najmä tých politických. Spolu sme chodili na cigaretu po nervóznej porade, aby sme sa vysmiali domýšľavej hlúposti. Spolu sme sa radili, keď to bolo potrebné. Jeho vedomosti boli bezchybné. Vážil si slovenské slovo, keď stál pred tabuľou, sedel za katedrou, alebo keď sa rozprával s kolegami. V diskusiách vyhrával pokojným sebaovládaním. Bol encyklopédiou faktov. Bez neho by nebola slovenčina medzi študentmi a ani medzi učiteľmi taká múdra. Vážil si spisovnú reč aj písmo. Svojimi až neuveriteľne rozsiahlymi vedomosťami si získaval ľudí aj mimo školy. Dnes sa to už nenosí. Ale on naozaj rozumel slovenskej literatúre aj gramatike ako málokto. No predovšetkým rozumel svojím žiakom.

Čo dodať? Čas sa nedá zadržať. Ale čas prináša spomienky. A dnes je ich veľa. Na Jozefa Brezovského, ktorý mal múdry hlas. Učiteľské srdce. A nepoznal reč závistí či nenávistí.

-Štefan Kuchčák-

Žil medzi nami.

Keď na cintoríne v Dolnom Kubíne 18. februára 2019 zneli posledné slová rozlúčky s PhDr. Jozefom Brezovským, slabo informovaný, nezúčastnený, žil som životom v zajatí časných vecí ...

Učiteľ, ktorý na nižnianskej škole vychoval generácie, ktoré sú súčasťou pominuteľného sveta, učil rozumieť literatúre, spoznávať jej velikánov a motivovať, aby mládež bola skutočne „držiteľkou rána“.

Nie je učiteľ, ako učiteľ. Toho, ktorý nás sprevádzal štúdiom, má v srdci možno každý z nás. Aj jeho posolstvo a myšlienky. A tiež spomienky, ktoré si so sebou nesieme, hoci už na školu s nostalgiou spomíname...

V dobe spoločenských premien, a hodnôt obrátených naopak, ťažšie prijímal ústup toho dobrého aj v samotnom školstve, no nezanevrel na rolu pedagóga. Aj na zaslúžilom odpočinku, učil s láskou tých, čo o to požiadali, lebo prácu učiteľa považoval za svoje životné poslanie.

Na ceste životom si niesol svoj batoh, ktorý mu študenti zaťažovali svojou ľahkovážnosťou, no brázdu, ktorú oral, oral hlboko do vnímavej mladíckej duše, aj po rokoch môjho štúdia. Dôkazom je aktívna činnosť v redakcii Nižnianskych ozvien.

V rubrike: „Žijú medzi nami“, upriamoval pozornosť na ľudí v obci, ktorí boli a zostali hodní na-

sledovania, pre plodnosť svojich skutkov v prospech našej spoločnosti. Bol súčasťou zvykoslovných, umeleckých akcií ako porotca v súťažiach Mladá poviedka, Hviezdoslavov Kubín a i. Veď rozumel sile slova, jeho estetike, plastike verša...

Sám som človekom, aktívne formovaný pedagógom s citlivou dušou, ktorý žil pre formáciu „cudzích detí".

Učil nás dozrievať s citom, v poznávaní slovanskej kultúry cez literárne diela, cez vnímanie najbližšieho okolia...

Áno, žil medzi nami.
S obrovskou vďakou spomínam na skvelého pedagóga, ktorému patrí veľké ďakujem, za jeho prístup a povzbudenie. Za všetko čo pre mladšie generácie vykonal...

S úctou,

-Jozef Virostko-

Po stopách spomienok

Bol taký zvláštny chlapec
bledolíci,
divné mal oči, podivné
mal sny.
Had sa mu zjavil v klzkej
koľajnici
a umrel uhryznutý diaľkami.

Spomínam si, že aj tieto verše Laca Novomeského zaznievali na stretnutí s literatúrou, ktoré pre milovníkov poézie pripravil kolega Brezovský. Bola to nezabudnuteľná prezentácia múdrych slov a životných skúseností. Bol to večer nielen s básnikom, ale predovšetkým človekom Lacom Novomeským v čase, keď mnohí chceli zabudnúť na jeho tvorbu – lebo jednoducho pohŕdali názormi generácií, ktoré žili pred nimi. Ale nie kolega Brezovský. On sa nenechal zviesť falošnými hlasmi. Nepatril medzi prelietavých karieristov. V ten večer sa stotožnil s básnikom. Prostredníctvom poézie privolal jeho umelecké slovo. Verše plné smútku, plné radostí a úsmevu ale hlavne plné životných skúseností.

Pre všetkých zúčastnených to bol silný zážitok. Poetické slovo znelo nielen bohatstvom metafor, ale aj múdrosťou a citlivosťou. Bolo liekom na bolesť. Privolalo pamäť na mnohé životné stretnutia. Jeho prostredníctvom nám PhDr. Brezovský ukázal nielen básnika, ale aj samého seba. Svoju tvorivú múdrosť. Svoj charakter. Občas sa smútok dotkne tichej spomienky. Zažiaria hodnoty dôležitejšie ako spoločenské zmeny. A dobré slovo ako dotyk ľudskostí doznieva ešte dlho. Veľmi dlho. Ba navždy. Spomienka mocnie... Je tu s nami.

Bolelo?
Bože môj, nuž bolelo,
a ako!
A dnes už ani neviem,
čo bolelo viacej,
či nehoráznych klebiet
popustené liace,
pohoria ponížení,
urážok a hlad,
či smútok po všetkom,
čo som mal kedy rád.

Pošušky
Laco Novomeský

-Margita Kuchčáková-

Ľudia neumierajú. Len sa presúvajú inam, Duch ich a svetlo sa nesú ovzduším navždy pre tých, ktorí ich poznali. Zvlášť pri osobnostiach ako je pán Brezovský. Naša prítomnosť sa ďalej valí ako obrovský balvan spoločnosťou. Dejú sa veľké aj menšie veci a každý z nás ich nejako vníma a vyhodnocuje. Skúsme na to ísť podľa vzoru pána Brezovského. S nadhľadom, vedomosťami k danej téme, ľahučkou ironiou, láskavosťou a humorom. Určite sa nám tak budú problémy spoločnosti zdať oveľa únosnejšie a Jožko sa bude o to viac usmievať vo svojej večnosti.

Ďakujeme za obrovskú ľudskosť a láskavý humor!

-Evka Jandurova Rakovanova-

xy.com

Načo nám je gramatika
s popleteným ypsilonom ?
Výhovorky
sa hromadia
ako čierne mračná.
Ako úder facky.
Ako nespokojnosť
nie jedného
študenta či žiaka.
Za oknom sčervenel
višňový strom.
Pod júnovým slnkom
malé aj väčšie vtáctvo
začalo trilkovať
ľúbeznú odpoveď.
Bez prísnych pravidiel.
Čo na to učiteľ?

Dnes sa znova
nedarilo diktátom.
Ypsilon dráždi dejiny.
Možno je to
generačná vzbura.
Žiak sa usilovne
odvoláva...
(A nielen on.)
Na Antona Bernoláka.
Na veľkého profesora Štúra.
Každý deň.
Na každej hodine .
Píše tak, ako počuje.
Veselo aj vážne.
A keď nevie
ako ďalej...
Bez rozpakov
namaľuje smajlíka.

„A nevydaj cudzím,
čo naše je..."
V modlitebných knihách
hlaholí hlas
geniálnej hlaholiky.
Spolu s ypsilonom
tridsať osem drahokamov
ako zázrak
zažiari a svieti
v mozaike
Veľkej Moravy.
Ožíva príbeh.
Ožívajú dejiny.
Čo múdrosti
prikázali
verejne a nahlas.
Hovoriť aj písať.
Ľubozvučnou rečou
od Dunaja,
od Nitry,
či spod Tatier.
Aj keď mnohí - premnohí
nenávistnú závisť
chceli šíriť ďalej...
Ako kúkoľ
medzi obilím.

Občas treba dodať ...

Akcia vtáky

3. pokračovanie

„Alebo, alebo by sme ich mohli odložiť do vtáčieho domčeka. Tam za okom. Každý deň by sme si ich mohli kŕmiť a strážiť, aby nám ich niekto neukradol." Pokračovala Ľudka. Celá tvár jej horela. Konečne ju spolužiaci začali počúvať. Z ich úst už nepadali žiadne poznámky, ktoré by ju urážali. Jednoducho ju brali vážne. Trieda sa znova hlasne rozhovorila. Žiakom sa zapáčilo mať hneď za oknom okrídlené divadlo. Deň čo deň, na každej vyučovacej hodine, budú môcť pozorovať všelijaké vtáčie návštevy. Do kŕmidla, ktoré vyzeralo ako malý dom, už si totiž zvykli chodiť malí hladoši. Predovšetkým vrabce a sýkorky. „To je nápad!" Chválila Ľudmilu celá 5.A. A hneď na to sa začala medzi žiakmi slovná vojna... „Ja prinesiem pre vtáčiky semienka zo slnečnice, ja ľanové a ja loj!" prekrikovali sa chlapci s dievčatami. A naopak. Vtedy sa učiteľ už prestal usmievať. Začal žiakom vysvetľovať, čo by sa mohlo stať s vtáčou rodinkou, keby sa akokoľvek porušilo jej hniezdo.

„Chcete žltochvostom pomôcť? Tak teda... Najlepšie urobíte, keď ich necháte na pokoji. Nebojte sa, už o niekoľko dní sa vaše – vlastne naše Chvostíky, odsťahujú do prírody."

„A ako dlho budeme ešte my poletovať po cudzích triedach? Ani len knihy si nemám kde odložiť." Bolo počuť nervóznu otázku z poslednej lavice. „Už zase trepeš sprostosti. Veď to nemá chybu. Je to super, keď sa učíme každú hodinu inde!" napomínali ostatní žiaci nespokojného spolužiaka.

„To celkom presne neviem," odpovedal učiteľ, „ale zahrievanie vajec trvá 12 – 13 dní a potom sa vtáčí rodičia starajú o mladé v hniezde ešte približne 16 dní. No niekedy ho opustia aj skôr." Chcel ešte čosi dodať. Ale to ho už nikto nepočúval, lebo zvonenie ohlásilo prestávku.

V nasledujúcich dňoch „Akcia vtáky" pokračovala rovnako ako predtým. Nadšení piataci chodili do svojej bývalej triedy tak často , ako sa dalo. Meškali takmer na každú vyučovaciu hodinu. Výhovorky z ich úst poletovali ako mraky na jarnej oblohe. Dennodenne pozorne sledovali hniezdo, z ktorého sa sem-tam ozývalo hlasné tak-tak. Nevedno či sa vtáčí rodičia sťažovali alebo tešili. A žiaci sa snažili ako nikdy pred tým. Boli naozaj starostliví... A tak si Chvostíky na okennej doske pravidelne čosi našli do neustále hladného zobáka. Najčastejšie všelijaký hmyz.

Čas sa rýchle míňal. Hneď po Veľkej noci sa zazelenali kríky, živý plot a napokon sa rozospievala celá - celučičká školská záhrada. „Pozor, pozor. Tento oznam je určený len pre piatu A. Od zajtra budú mať títo žiaci školu v prírode. Keďže je už teplo, o ôsmej sa začína piata A učiť v školskej záhrade." Žiaci boli chvíľu celkom mimo z neobvyklej správy, ktorú si vypočuli zo školského rozhlasu . Asi po minúte premýšľania sa rozvrieskala celá škola. Piataci od šťastia. Ostatné triedy zo sklamania. „To je ale podraz! Prečo len piataci ?" Také aj onaké vety bolo počuť až do zborovne. A na zvedavú - nie jednu žiacku otázku: „Čo si máme zobrať so sebou?" Bolo počuť smiech... „Hlavne si nezabudnite hlavy..." Zaznela učiteľská odpoveď. Radosť rozsvietila piatacké tváre. Dievčat aj chlapcov.

Na druhý deň hneď od rána slnko svietilo tak bezstarostne akoby boli prázdniny. Žiaci sa naháňali po trávniku dovtedy, kým sa nezačala prvá vyučovacia hodina. Slovenský jazyk veľmi nemuseli, ale na lavičkách pod vetvami smrekov a borovíc to bolo iné. Zo všetkých okien školy na nich so závisťou pozerali starší aj mladší spolužiaci. Školská záhrada utopená v slnku sa začala meniť na rozprávkovú lúku. Plnú jarných farieb, vôní, štebotavých slov a vtáčieho pospevovania. Nikomu sa dnes nechcelo sedieť v obyčajnej triede. Len Ľudmilka si akosi nevedela nájsť svoje miesto. Nemohla nikde obsedieť. Ani pod smrekom, ani pod borovicou. A keď sa učiteľka začala venovať čítaniu, Ľudka sa ukryla do dreveného altánku. Sadla si na klátik. Vtom zrazu zacítila ľahučké pohladenie. Našiel si ju tu zablúdený slnečný lúč. Za altánkom šumel hlas slovenčinárky. Slovo za slovom. Hláska za hláskou... Ako pokojné vlky v rieke Orave.

„V Nižnej Vsi i v Zemianskej Dedine od nepamäti vravievali, že na Ostražici bol kedysi velikánsky hrad. Ba aj to spomínali, že bol ešte starší ako iné hrady. Iba nevedno celkom dobre, kedy sa pominul.

(Pokračovanie nabudúce)

-mkch-

Ostatky, ostatky....

Posledný víkend pred Popolcovou stredou sa v našej obci konal fašiangový program pod názvom Ostatky, ostatky.... Už z diaľky bolo počuť ľudové piesne z rôzych regiónov Slovenska. Takto vítala prichádzajúcich hostí Nižňanská muzička, ktorá vytvorila tú pravú folklórnu atmosféru.

Program bol rozdelený na dve časti. Prvú časť tvoril jarmok. Ten svojím spevom a tancom otvorili Deti Nžnej Vsi. Fsk Nižná Ves a ĽH Spod Vintišky všetkých vtiahli do čias dedinských jarmokov. Medzi jarmočníkmi boli aj členovia FS Oravan Senior. Tí zatancovali a zaspievali goralské piesne. Nesmiem zabudnúť na skvelé cigánky, ktoré stvárnili členky RTVŠ Ľubiciné bôčky z Tvrdošína. Vystúpením spestrili celý program. V druhej časti sa všetci preniesli na dedinskú zábavu. Tá začala priadkami a skončila pochovaním basy. Hlavným hosťom bola Orava z Dolného Kubína. Obohatili program svojím spevom a na záver pochovali basu. Nechýbala ani maska mystickej postavy, Slameník. Veľké ďakujem patrí všetkým účinkujúcim za pekný umelecký zážitok. Hlavne Tiborovi Kičinovi a Zuzane Kičinovej za zachovávanie našich tradícií. Tiež obecnému úradu za ústretovosť a podporu. Ale najväčšie ďakujem patrí vám, ľuďom dobrej vôle, ktorí svojou účasťou podporujete všetkých, čo sa snažia niečo robiť pre kultúru. Hudba, spev, tanec by nás mala spájať, tak nám Pán Boh pomáhaj.

-vk-

Naša drahá slovenčina
je tu doma.
Zdedenú reč
otcov chváli.
Možno je dnes
trochu iná.
Ochutnáva novotvary.
V každodennom slove.
V mailoch.
V esemeskách ...
Novému storočiu
chce múdrosť ukázať.
Aj zdedenú krásu
materinej dúšky.
Čo na medziach kvitne.
Spolu so slnkom.

-mkch-

S predstavením zavítali Ochotníci

Po dvoch rokoch do Nižnej opäť zavítalo Veličianske ochotnícke divadlo s úpravou starej divadelnej klasiky - Verona, ktorá v nedeľu 24. februára do kinosály Domu kultúry prilákala cez 250 hostí.

Na námet hry Rudolfa Kazíka v úprave a réžii Ľuba Škyvru, zahrali divadelníci veselohru v troch dejstvách. Diváci označili predstavenie za bravúrne, čo zároveň potvrdili svojim potleskom.

Základným pilierom veselohry bola téma lásky a peňazí, ktorá je zdá sa nevyčerpateľná. Pridaná štipka dedinského humoru spolu s veselými hercami z Veličianskeho ochotníckeho divadla, v takmer trojhodinovom predstavení, bola výborným spríjemnením nedeľného večera.

-rr-

Krásy prírody očami nižnianskych fotografov

Dať do povedomia talent našich rodákov, záľuby ľudí a spoločne s ostanými obyvateľmi zdieľať tieto dary. To bolo cieľom Komisie kultúry, ktorá si dala za úlohu, s podporou obce, aspoň jedenkrát v roku nájsť niekoho, kto bude mať odvahu ukázať svoje „umenie“. Prvý pokus o podporu talentu nám nevyšiel, a preto sa o to viac tešíme, že tento raz sa to podarilo dokonca dvojnásobne. Oslovili sme dvoch chalanov, ktorí majú záľubu v prírode. Jeden obdivuje krásy hôr a druhý sa snaží zachytiť život zvierat. Preto nám dovoľte predstaviť našich mladých fotografov, ktorým chceme vzdať obdiv nad nádhernými momentmi zachytenými cez ich objektívy.

Michal Richter

Zdedil lásku k prírode po svojom otcovi, ktorý bol dobrovoľným strážcom v Tatranskom národnom parku. Fotografovaniu prírody sa venuje od roku 1998. Vyštudoval čínsky jazyk a medzikultúrnu komunikáciu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. V rokoch 2007 – 2010 žil a študoval striedavo v Číne a na Slovensku, kde popri vzdelávaní vyučoval anglický jazyk a pôsobil ako sprievodca cestovného ruchu. Pracoval ako tlmočník na niekoľkých fotografických cestách po USA, juhovýchodnej Ázii a Európe. V súčasnosti je sprievodcom, tlmočníkom v cestovnom ruchu a fotografom na voľnej nohe.

Medzi jeho hobby patrí fotografovanie divej prírody a cestovanie. Jeho fotografie boli publikované v niekoľkých slovenských sinologických zborníkoch a časopisoch, v indickom fotožurnáli a na Novom Zélande. Vo svojej fotografii sa venuje živočíchom, prevažne však vtáctvu.

Lukáš Kucej

K fotografovaniu ho priviedla láska k Slovensku a slovenským horám. Po skončení školy pracoval dlhé roky v zahraničí. Pri dovolenkách doma, ktoré často trávil na horách prišla myšlienka uchovať si spomienky aj materiálne – na fotografiách. Tu sa začala cesta fotografa, ktorý dovtedy ani len netušil o svojej vášni. Prvé zábery a túžba zdokonaľovať sa, postupne prinášala prvé úspechy. V roku 2016 pridal do svojho portfólia aj svadobné fotografovanie, ktorému sa v súčasnosti venuje naplno, no krajinkárska fotografia je a vždy bude základom jeho tvorby.

Jeho fotografie boli publikované v rôznych regionálnych periodikách a cestovateľských blogoch doma aj v zahraničí.

Výstavu si ešte stále môžete pozrieť vo vestibule domu kultúry. Do budúcna by sme radi oslovili ďalších šikovných ľudí. Preto ak viete o niekom zaujímavom, môžete nás bez váhania kontaktovať.

-dš-

„Boh vynašiel lásku a dal jej meno MAMA!“

Deň matiek sa už mnoho rokov slávi druhú májovú nedeľu. V tento deň sa minimálne v myšlienkach vraciame k najdôležitejšej žene nášho života: k tej, ktorá nás porodila, ktorá sa o nás starala, vychovávala nás, uprednostňovala naše potreby a priania pred tými svojimi, ...ktorá sa snažila dať nám do života to najlepšie.

Mamka je tá, ktorá nám pofúkala rozbité koleno, utrela slzy po prvom rozchode, ktorá vždy stála pri nás a vždy tu pre nás bola.

V detstve pre nás mama predstavuje slnko, okolo ktorého sa točí celý svet – a či si to priznáme, alebo nie, niečo z tohto pocitu v nás pretrváva i v dospelosti.

Práve v túto nedeľu sme pripravili pásmo uvité iba pre vás mamky. Dali sme do jeho prípravy celé naše srdcia a poďakovania. Deti z materských škôl- Orličie, Nová Doba, deti so ZŠ, ZUŠ a deti Nižnej Vsi, detský spevácky zbor Laura či spevácka skupina Ostražica tu boli iba pre vás milé mamky.

Dovoľte mi, aby som aj na tomto mieste poďakovala vám, mamám, mamkám, babkám, babičkám, starým mamám, prababičkám... za lásku a obetavosť či nedospaté noci a tiež Bohu za to, že vynašiel lásku a dal jej meno MAMA.

Magnetka s nápisom nech ti pripomína veľkosť tvojho bytia- MAMA!

-dš-

Máj, máj, máj, zelený... rozliehalo sa Rotundou

Hoci nám tento rok počasie úplne pokazilo nadšenie a prípravy zo stavania mája, predsa len symbol mesiaca lásky v našej obci stojí. Chvalabohu sa ho napriek silnému dažďu podarilo postaviť bez vážnych následkov. A to vďaka chlapom z prevádzky a šikovným hasičom, ktorí máj postavili.

Vonku pršalo, no nám nič nebránilo v tom, aby sme v programe pokračovali. Tentokrát sme to vyskúšali v priestoroch Rotundy. Hoci s malými obavami, či vôbec niekto v takýto nečas príde, dočkali sme sa celkom milej účasti zvedavých ľudí, ktorí prišli podporiť deti Nižnej Vsi, ktoré sa predstavili vo svojom pásme. Nižňanská muzička nám vyhrávala do spevu a celý program ukončil FS ORAVAN veselým tanečným vystúpením. Nechýbali langoše od našich starých mám - dôchodkýň, ktoré si vlani získali mnoho ľudí, vínko, šišky a samozrejme ani tradičný vynikajúci guláš, ktorý navarili naše skvelé kuchárky zo ZŠ. Všetkým zo srdca ďakujeme. Hoci májovej tancovačke sa ľudia bránili, predsa len mladí a decká si to na parkete užili s DJ Legom.

Májová vatra horela, no kvapky dažďa ju čoskoro uhasili. A preto, bohužiaľ, aj najväčšia radosť detí na večer bola zrušená. Lampiónový sprievod a ohňostroj sa nemohli pre veľkú zimu a dážď uskutočniť. S veľkým bôľom sme museli vyhlásiť jeho zrušenie. Vieme, že ste sa naň mnohí tešili a pripravovali vyrábaním originálneho lampióna, ale s počasím nedokážeme zápasiť. Posnažíme sa nájsť vhodný náhradný termín a veríme, že ho počasie opäť neprekazí.

Pripomeňme si však hlavne symboliku mája: Už v stredoveku mal máj chrániť dom pred zlými duchmi a chorobami. Máj tiež symbolizuje víťazstvo jari nad zimou, poľnohospodárom má májová zeleň priniesť dobrú úrodu. A chlapci, ktorí máj postavili vo dvore dievčaťa symbolizuje ich vážny záujem o ňu. Stavanie májov patrí medzi najtypickejšie slovenské tradície. Ostáva len dúfať, že tu budú stále ľudia, ktorí ju budú udržiavať.

-dš-

Dôchodcovia si merali sily

V pondelok 28. januára nebolo najlepšie počasie. Slnko sa neukázalo a prašan, ktorý padal v minulých dňoch sa zmenil na ťažší vlhký sneh. Napriek tomu sa v lyžiarskom stredisku Nižná - Uhliská stretlo 73 športuchtivých aktívnych ľudí v pokročilom veku – niektorí ako aktívni súťažiaci, iní ako usporiadatelia (časomerači a obsluha).

ZO Jednoty dôchodcov na Slovensku v Nižnej v spolupráci s OO Jednoty dôchodcov na Slovensku v Tvrdošíne usporiadali zimné športové hry. Súťažilo sa v troch disciplínach – obrovský slalom, beh na lyžiach a chôdza s palicami. Súťažiaci, ktorí sa umiestnili na prvých troch miestach boli odmenení medailami a diplomami.

VÝSLEDKY:

obrovský slalom
- muži do 70 rokov:
1. mst. - Ján Kadlub
2. mst. - Miroslav Mišík
3. mst. - Alojz Gazdík

-muži nad 70 rokov:
1. mst. - Ladislav Mišík
2. mst. - Daniel Jurči
3. mst. - Zdeno Obrimčák

- ženy:
1. mst. - Mária Ďurecová
2. mst. - Mária Šebová
3. mst. - Elena Lepišová

beh na lyžiach - muži:
1. mst. - Anton Pikoš
2. mst. - Gustáv Jambor
3. mst. - Jozef Papaj (Liptovský Hrádok)

Zlatú medailu a diplom si odniesol aj Emil Pánči, ktorý mal druhý najlepší čas, ale vzhľadom na svoj vek by mal súťažiť v kategórii starších – tam však už nemá žiadnu konkurenciu.

chôdza s palicami - muži:
1. mst. - Brňák
2. mst. - Vladimír Fukas
3. mst. - Peter Strak (RK)

chôdza s palicami - ženy:
1. mst. - Anna Nejedlíková
2. mst. - Darina Šašková
3. mst. - Viera Chladná

Po súťažiach čakal na všetkých účastníkov čaj alebo káva, vynikajúci guláš, no a tie koláče... Skrátka, bolo výborne. Účastníci si sľúbili, že pokiaľ zdravie a kondícia dovolia, na budúci rok toto podujatie isto nevynechajú.

Ďakujeme ženám zo ZO JDS Nižná a všetkým rozhodcom.

-mm-

Snowboardové sústredenie

V piatok 8. marca sa naši snowboardisti z ŠK Oravaman Nižná: Norbert Bachynec, Martin Kuboš, Lukáš Labdík, Tomáš Labdík a Ján Žuffa zúčastnili na 1. časti snowboardového sústredenia. V areáli Burton snowpark v Kotelnici Bialczanskej sú pre tento šport vytvorené ideálne podmienky. Je to jeden z najväčších snowparkov takéhoto druhu v Poľsku. Organizujú sa tam medzinárodné podujatia vo Freestyle. V areáli dlhom asi 300 metrov sa nachádzajú jibové prekážky, boxy, zábradlia i mostíky. A ako sa darilo našim snowboardistom z ŠK Oravaman Nižná, môžete vidieť na záberoch.

-jl-

Seniori súťažili v slalome

„Mami, ty si hrozná, ty fakt vybavíš všetko...“, tak volali deti Maruške Ďurecovej, keď im oznámila, že nám v pondelok 11. marca napadol sneh a v utorok sa organizoval celoslovenský slalom JDS. Počasie vyšlo na jednotku, celý deň svietilo slniečko a tak sa mohla začať súťaž seniorov v slalome. Prihlásilo sa 40 súťažiacich z celého Slovenska a spolu s organizátormi, krajskými vedúcimi nás bolo 80. Vyhodnotenie celej sú-

ťaže bolo v Rotunde obecného úradu. Po vyhodnotení sa podávala večera, ktorú pripravili naše kuchárky seniorky a mohol sa začať galavečer. Bolo to úžasné, keď niektorí tancovali vo vibramách. Jednoducho spadla z nich všetka tréma, zodpovednosť a únava po celom dni už vôbec nevadila.

Toto všetko má na svedomí Maruška Ďurecová a veru mala čo robiť. Zabezpečiť ubytovanie, vlek, rozhodcov, sponzorov, medaily, diplomy a všetku tu celú organizáciu zvládla na výbornú. Za to všetko jej patrí veľká vďaka.

-bž-

Majstrovstvá školy v skoku do výšky

Vo štvrtok 28. marca sa uskutočnil 8. ročník majstrovstiev školy v skoku do výšky. Zúčastnilo sa ho 76 pretekárov, ktorí súťažili v 16 kategóriách.

V skvelej atmosfére, ktorú vytvorili nielen spolužiaci, ale aj rodičia zúčastnených detí, bolo opäť vidno veľa krásnych skokov a osobných rekordov. Výkonnostne bol tento ročník slabší, ale zase veľmi potešila celková účasť. Prekonali sme rekord z prvého ročníka z roku 2012, ktorý bol 72 účastníkov.

Majstrom školy v kategórii žiakov sa stal Adrián Furťo výkonom 160cm (osobný rekord) a Anna Ploransky v kategórii žiačok výkonom 135cm.

Absolútny už fúzatý rekord školy z roku 1998 Petra Kořínka (8.ročník) 183cm, stále odoláva a odolal aj rekord tohto podujatia z roku 2015 Dominika Siteka 177cm, ten však už súťažil ako stredoškolák.

Výsledky jednotlivých kategórií:

1. ročník dievčatá

1. Patrícia Rentková (80 cm)
2. Ella Kolenová (80 cm)
3. Nelka Žáková (75 cm)

1. ročník chlapci

1. Martin Kristofčák (90 cm)
2. Lukáš Mikulovský (85 cm)
3. Daniel Kristofčák (85 cm)

2. ročník dievčatá

1. Ráchel Tuková (90 cm)
2. Veronika Hažlinská (85 cm)
3. Zuzka Maruščáková (85 cm)

2. ročník chlapci

1. Juraj Kormančík (85 cm)
2. Benjamín Vasek (85 cm)
3. Filip Vorek (85 cm)

3. ročník dievčatá

1. Majka Kristofčáková (95 cm)
2. Dominika Argalášová (95 cm)
3. Anna Bolibruchová (95 cm)

3. ročník chlapci

1. Maxim Remiaz (105 cm)
2. Filip Maťaťa (90 cm)
3. Jasmin Bahor (90 cm)

4. ročník dievčatá

1. Ema Ďaďová (95 cm)
2. Alexandra Revajová (85 cm)

4. ročník chlapci

1. Alex Harkabuz (100 cm)
2. Tomáš Hlavaj (100 cm)
3. Miloslav Kortman (100 cm)

5. ročník dievčatá

1. Viki Ujmiaková (115 cm)
2. Timea Spuchláková (105 cm)
3. Nikola Planietová (100 cm)

5. ročník chlapci

1. Novakovič Damian (125 cm)
2. Novakovič Darko (125 cm)
3. Matúš Beňuš (105 cm)

6. ročník dievčatá

1. Nina Slanická (115 cm)
2. Laura Kepštová (95 cm)

6. ročník chlapci

1. Juraj Korčuška (130 cm)
2. Šimon Tyrol (130 cm)
3. Tobias Leštinský (130 cm)

7. ročník chlapci

1. Rudko Kubica (130 cm)
2. Branislav Žuffa (115 cm)
3. Maroš Gabarík (115 cm)

8. ročník dievčatá

1. Anna Ploransky (135 cm)

8. ročník chlapci

1. Lukáš Labdík (150 cm)
2. Matúš Lofaj (130 cm

9. ročník chlapci

1. Adrián Furťo (160 cm)
2. Jozef Kubica (155 cm)
3. Dušan Vidiečan (155 cm)

-av/mik-

Florbal Extraliga: Muži nepotvrdili v play-off rolu favorita a zakončili sezónu na treťom mieste

Muži z florbalového TJ A-FbO Nižná vstupovali do play-off najvyššej mužskej florbalovej súťaže v pozícii favorita, keď po 22 zápasoch základnej časti obsadili prvé miesto. Systém súťaže, ktorý spočíva vo výbere súpera pre play-off, Nižná využila pre voľbu bratislavského celku ŠK Lido, ktorý obsadil v tabuľke 5. priečku. Všetky play-off série sa hrali na tri víťazné zápasy. Nižnej sa pred play-off podarilo angažovať výraznú posilu v podobe Martina Joščáka z Prešova, niekoľkonásobného reprezentanta Slovenska.

Domáce zápasy Nižná hrala v Športovej hale Mútne, nakoľko Mestská športová hala v Tvrdošíne bola v čase play-off rekonštruovaná. V prvých dvoch zápasoch v Mútnom Nižná potvrdzovala rolu favorita, keď dominovala v oboch zápasoch. Výnimkou bola posledné tretina druhého zápasu, kde prišlo poľavenie domácej Nižnej a Lido sa nadychovalo k obratu, ktorý našťastie

nestihli dokonať.

Muži tak cestovali do Bratislavy s dvomi šancami na spečatenie postupu do semifinále. V prvom zápase to nevyšlo, Lido pozornou obranou eliminovalo všetky šance súpera a v tretej tretine svietil na tabuli nepriaznivý stav 5:1 pre domácich. Tentokrát sa o obrat pokúsila Nižná, ale manko zmazala len na rozdiel jedného gólu a tak sa z prvej výhry v play-off tešili domáci hráči. Na druhý deň čakal na obe družstvá dôležitý súboj. Najvyrovnanejší duel z celej štvrťfinálovej série medzi týmito tímami nakoniec skončil šťastnejšie pre Nižnú, ktorá ho zvládla v pomere 5:4 a tretí rok v rade sa predstavila v semifinále.

TJ A-FbO Nižná - ŠK Lido Prírodovedec 7:3 (4:0, 2:3, 1:0)
TJ A-FbO Nižná - ŠK Lido Prírodovedec 6:5 (1:0, 4:1, 1:4)
ŠK Lido Prírodovedec - TJ A-FbO Nižná 6:5 (1:0, 2:1, 3:4)
ŠK Lido Prírodovedec - TJ A-FbO Nižná 4:5 (1:1, 1:3, 2:1)

Stav série: 3:1 pre Nižnú – postup do semifinále

Za súpera do semifinále si Nižná vybrala trenčiansky tím AS Trenčín, ktorý pred play-off získal výrazne posily. Okrem viacerých skúsených hráčov z českej najvyššej súťaže v poli pribudla najväčšia posila do brány – Tomáš Kafka. Aj keď Trenčania skončili po základnej časti na 8. mieste, dokázali v štrvťfinále poraziť silné FK Florko Košice a teda na Nižnú čakal kvalitný súper. Kvalita však bola aj na strane Nižnej. Dokazovala to už v prvom zápase, kde sa jej podaril obrat z 0:2 na 5:3 a vstúpila do semifinálovej série víťazne. Radosť vyprchala už na druhý deň, keď sa Trenčanom lepšie darilo nájsť recept na prekonanie obrany súpera a zaznamenali víťazstvo 5:3.

Nižná tak cestovala do Trenčína za stavu série 1:1. V prvom zápase na hosťujúcom ihrisku dokázala predviesť špičkový výkon a po výhre 6:3 si vybojovala

Top 10 kanadské bodovanie Nižnej:

Poradie	Hráč	Klub	Zápasy	Góly	Asistencie	Body
1.	Nehila Peter ('95)	TJ A - FbO Nižná	25	48	41	89
2.	Reguly Tomáš ('94)	TJ A - FbO Nižná	27	44	26	70
3.	Latka Martin ('96)	TJ A - FbO Nižná	31	28	41	69
4.	Medžo Matúš ('92)	TJ A - FbO Nižná	31	50	14	64
5.	Zemančík Samuel ('99)	TJ A - FbO Nižná	31	18	17	35
6.	Santer Martin ('95)	TJ A - FbO Nižná	26	15	10	25
7.	Čuporák Peter ('93)	TJ A - FbO Nižná	28	10	13	23
8.	Hujo Erik ('96)	TJ A - FbO Nižná	25	5	10	15
9.	Laštík Lukáš ('94)	TJ A - FbO Nižná	28	4	8	12
10.	Mačňák Marián ('96)	TJ A - FbO Nižná	29	3	9	12

Konečné poradie:

Poradie	Družstvo
1.	Florbalový klub AS Trenčín
2.	Tsunami Záhorská Bystrica
3.	**TJ A - FbO Nižná**
4.	FaBK ATU Košice
5.	FK Florko Košice
6.	ŠK Lido Prírodovedec
7.	Fat Pipe Snipers Bratislava
8.	1.FBC Florbal Trenčín
9.	FBC Grasshoppers AC Uniza Žilina
10.	FBC Mikuláš Prešov
11.	FbC Young Arrows Spišská Nová Ves
12.	iClinic VŠK PdF UK Hurikán Bratislava

vedenie v sérii 2:1. V ďalšom zápase už išlo Trenčanom o všetko a odzrkadľovalo sa to aj na obraze hry. Množstvo častokrát tvrdých súbojov viedlo k veľkému množstvu vylúčení – rozhodcovia rozdali 10 dvojminútových a 2 päťminútové tresty. Kúskovanie hry viac vyhovovalo Trenčínu, ktorý si do tretej tretiny vybudoval náskok a Nižnej sa nepodarilo nepriaznivý výsledok odvrátiť.

Séria sa tak za stavu 2:2 presunula naspäť na Oravu. Do Mútneho cestovali dva plné fanúšikovské autobusy, ktoré zabezpečila obec Nižná. Vynikajúcu atmosféru sa tak snažili domáci hráči Nižnej využiť na premiérový postup do finále. Žiaľ do duelu vstúpili lepšie hostia, ktorý už v 13. minúte viedli 3:0. Tento náskok sa ukázal ako kľúčový, Nižná nedokázala efektívne odpovedať a celý zápas skóre doťahovala. Skúsený AS Trenčín si víťazstvo postrážil a po troch výhrach postúpil do finále. V ňom nakoniec porazil Tsunami Záhorskú Bystricu 3:2 na zápasy a stali sa tak novým slovenským majstrom.

TJ A-FbO Nižná - AS Trenčín 5:3 (1:2, 3:0, 1:1)
TJ A-FbO Nižná - AS Trenčín 3:5 (1:0, 1:3, 1:2)
AS Trenčín - TJ A-FbO Nižná 3:6 (0:1, 3:2, 0:3)
AS Trenčín - TJ A-FbO Nižná 7:4 (2:1, 2:1, 3:2)
TJ A-FbO Nižná - AS Trenčín 3:5 (1:3, 1:1, 1:1)

Stav série: 3:2 pre AS Trenčín – postup do finále

Muži tak zakončili sezónu na treťom mieste. Dosiahli rovnaké umiestnenie ako v predchádzajúcej sezóne.

V mene klubu by sme sa chceli poďakovať všetkých sponzorom, ktorí nás podporili počas sezóny. Takisto aj fantastickým fanúšikom, ktorí s nami častokrát cestovali cez pol republiky a neúnavne povzbudzovali za akéhokoľvek stavu. Najväčšia vďaka patrí celému organizačnému tímu klubu FBK Nižná, ktorý stojí za týmto úspechom a teda ľuďom, ktorí sa podieľajú na chode klubu a práci s mládežou – Marián Klimčík st., Stanislava Zimániová, Marián Mačňak, Marián Klimčík ml. a Dávid Klimčík.

Nižnú počas sezóny reprezentovali:

Matúš Staroň, Jakub Kepšta, Adam Kaššák - Erik Hujo, Lukáš Laštík, Marián Mačňák, Stanislav Belko, Martin Joščák, Patrik Bachan, Tomáš Šroba, Michal Matlák - Tomáš Reguly (kapitán), Samuel Zemančík, Peter Nehila - Martin Latka, Peter Čuporák, Matúš Medžo - Timotej Dedinský, Martin Drozd, Martin Santer – Martin Poldauf, Pavol Zeman, Dominik Pallo, Matúš Dedinský, Patrik Mikulaj.

Organizačný tím: Michal Uhlík (tréner), Stanislava Zimániová (vedúca družstva)

Zdroje: faktografické dáta - www.szfb.sk
fotka - Jozef Lepáček
-pb-

Úspešný začiatok atletickej sezóny

V nedeľu 12. mája sa v Banskej Bystrici uskutočnilo druhé kolo súťaže družstiev stredoslovenského atletického zväzu v kategórii starších žiakov a žiačok. Opäť sa najviac darilo Romanovi Kašubovi, ktorý vyhral oštep v osobnom rekorde 30,52m a v ďalších disciplínach skončil na treťom mieste. Medzi dievčatami sa najviac darilo Julke Rosinovej, ktorá v skoku do výšky prekonala latku vo výške 140cm a obsadila výborné 6. miesto v osobnom rekorde. Najbližšie čakajú atlétov majstrovstvá stredoslovenského atletického zväzu jednotlivcov 1. júna v Banskej Bystrici.

-ľi-

Výsledky:

Starší žiaci:	Vrh guľou	Hod oštepom	Hod diskom			
Roman Kašuba	10,55 m (3. mst.)	30,52 m (1. mst.)	22,06 m (3. mst.)			
Staršie žiačky:	**Skok do výšky**	**Hod oštepom**	**Hod diskom**	**Skok do diaľky**	**Beh na 60m**	**Beh na 150m**
Júlia Rosinová	140 cm (6. mst.)	15,91 m (11. mst.)				
Lea Bandíková	135 cm (17. mst.)			412 cm (17. mst.)	9,19 s (28. mst.)	
Anička Plolansky	135 cm (10. mst.)		14,95 m (9. mst.)	423 cm (11. mst.)		
Petra Daňová					8,94 s (17. mst.)	22,06 s (15. mst.)
Sára Mačňáková					9,15 s (26. mst.)	22,41 s (22. mst.)

POZÝVAME

OKOLO TATIER

7. - 9. jún 2019
Pred hotelom Arman

DEŇ DETÍ

9. jún 2019
Pred hotelom Arman / Priestory OcÚ

ORAVA OFFROAD

14 - 16. jún 2019
Rúbanka / Pred hotelom Arman

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ ZUŠ

16. jún 2019
Pred hotelom Arman

DEŇ RODINY

23. jún 2019
Farská záhrada

ŠPORTOVEC ROKA 2019

28. jún 2019
Kinosála Domu kultúry v Nižnej

NIŽNANSKÝ KOTLÍK

6. júl 2019
Priestory OcÚ

NINJACUP

13. - 14. júl 2019
Futbalový štadión

ORAVA ALTERNATIVE

3. august 2019
Františkova huta

PLTNÍCKY DEŇ

17. august 2019
Futbalový štadión / Priestory OcÚ

STAROSLOVANIA

24. august 2019
Františkova huta

VATRA ZVRCHOVANOSTI

28. august 2019
Futbalový štadión

Zmena termínov je vyhradená.

Spoločenská rubrika občanov Nižnej a Zemianskej Dediny od 18. decembra 2018 do 20. mája 2019.

Narodenie detí

Veronika Odrobiňáková
Bianka Fučková
Vanesa Koštialová
Adam Kopta
Simona Kuníková
Natália Škerdová
Richard Motyčák
Ema Gracáková
Filip Jánošík
Adam Hajdučák
Matúš Piták
Lila Cvoligová
Reya Aku Dedinská
Matúš Babinský
Tatiana Zajacová
Katarína Kovaliková
Melánia Jarošová
Aneta Kvasničáková
Sofia Kozáčiková
Lukáš Florek
Peter Kratoň
Šimon Tuka
Amália Drobková
Filip Motyčák

Zomrelí občania

Peter Pánči, Ing.	29. 07. 2018,	46 ročný
Augusta Majerová	8. 01. 2019,	81 ročná
Jaroslav Dedinský	8. 01. 2019,	62 ročný
Ferdinand Janek	15. 01. 2019,	82 ročný
Katarína Papučíková	17. 01. 2019,	96 ročná
Augustín Satina	18. 02. 2019,	80 ročný
Marián Bakoš	10. 03. 2019,	65 ročný
Mária Chutňáková	15. 03. 2019,	75 ročná
Štefan Dedinský	27. 03. 2019,	85 ročný
Jaroslav Kachút	9. 04. 2019,	65 ročný
Jolana Kubošová	13. 04. 2019,	69 ročná
Mária Regulyová	17. 04. 2019,	85 ročná
Gustáv Kajan	19. 04. 2019,	77 ročný
Michal Polakovič	1. 05. 2019,	72 ročný
Oľga Halčinová	9. 05. 2019,	77 ročná
Alojz Leginus	20. 05. 2019,	82 ročný
Terézia Lipková	26. 06. 2019,	92 ročná

Uzavretie manželstva

Martin Drozd - Katarína Siteková
Michal Kratoň - Frederika Koreňová
Martin Hlaučo, Ing. - Miroslava Lukovičová, Ing.
Tomáš Ondris, Bc. - Katarína Marasová, Mgr.

Jubilanti

55 ročný
Garaj Jozef
Gonda Ján
Gužiňák Jozef
Hlavaj Jozef
Chomová Mária
Jandík Vladimír
Jurčiová Daniela
Jurina Ján
Kajanová Darina
Kokavec Marián
Kubiček František
Ladniak Anton
Lukaščík Miroslav
Medžo Jaroslav, Ing.
MedžováBeata, PharmDr.
Opát Ivan
Oršuliaková Mária
Reguly Jozef
Saganová Anna
Stajníková Dagmar
Vranová Katarína, Ing.
Záborská Anna

60 ročný
Hrubošová Emília
Knižacká Viera
Kuboš Tomáš
Letaši Ľubomír
Melník Igor
Mikulaj František
Polgár Miroslav, Ing.
Rakovanová Natália, Ing.
Seman Milan
Škapec Ondrej
Trnka Jozef, Ing.
Tuková Mária

65 ročný
Adamčák František
Britaňák Ján, Ing.Mgr.
Dlugošová Mária
Gruchaláková Gabriela
Chladná Viera
Kamenský Viliam, Ing.
Klinovská Emília, Ing.
Kováčiková Anna
Kubinec Daniel
Kuboš Daniel
Macák Igor
Pytelová Anna
Rentka Alojz
Richter Peter
Skřivánek Jozef
Smatana Michal
Šelingová Veronika
Vráblová Zdenka
Vrana Ján, Ing.
Záhorcová Helena

70 ročný
Bakošová Kristína
Dedinská Emília
Domiňák Ladislav
Kapsová Adela
Latka Štefan
Letaši Vladimír
Lipková Alžbeta
Medvecký František
Nákačka Daniel
Ovériová Mária, Mgr.
Reguly Ján
Regulyová Anna
Regulyová Oľga
Šindlerová Hana
Žmijáková Magdaléna
Žuffová Mária

75 ročný
Baľáková Augustína
Dedinský Eduard
Drbjak Ján
Knapová Margita
Lukáčiková Vlasta
Magura Miroslav
Malár Ján
Molčanová Eva
Regulyová Valéria
Šaligová Anna
Štalmachová Marta
Tomaga Peter
Vasek Štefan
Vaseková Antónia
Žuffa Emanuel
Žuffa Marián
Žuffová Alžbeta
Žuffová Mária

80 ročný
Deganová Anna
Drdajová Magda
Droppová Mária, Mgr.
Fuceková Agneša
Hláčiková Zuzana
Hrklová Anna
Jurinová Ľudmila, Mgr.
Pacík Milan, MUDr.
Tomagová Oľga
Vojáček Václav

85 ročný
Čechová Anna
Horáková Júlia
Kontrová Mária
Lajšová Marta
Melník Vladimír
Pažítka Metod
Šefčíková Irena
Šelingová Štefánia
Toningerová Marta
Trnka Jozef, Ing.
Turčáková Regina
Vodičková Monika

92 ročný
Kuboš Ľudovít

93 ročný
Dedinská Margita

Blahoželáme! Prajeme len to najlepšie, veľa radosti a životného elánu.

Pozn. redakcie:
Vzhľadom na nariadenie EÚ o osobných údajoch - GDPR sa bližšie údaje k jednotlivým osobám neuvádzajú. Údaje sú prevzaté z matriky Obecného úradu Nižná. Za prípadné nezrovnalosti redakcia nezodpovedá. Kto si neželá byť uverejnený v Spoločenskej rubrike, nech to vopred oznámi na Obecnom úrade – Evidencia obyvateľov. Ďakujeme!

KRÍŽOVKA PRE ČITATEĽOV NIŽNIANSKYCH OZVIEN

Autor: Juraj Lukáč	advokát, hovor., zastar.	pochop význam niečoho	dom. meno Evy	1	kypri pôdu	predložka so 6. pádom	Nižnianske ozvény	čínske mesto	ženské meno	nórska, po česky	Ekon. asoc. techn. Estónska	2	expandovaný polystyrén	zvýrazený český zápor	ostrovný štát v Európe
prenesenie							odnesení / predložka								
Jaguar Land... (doplňte)						jedn. el. prúdu / Hor služ.									
slov. vydavateľstvo kníh					vlnený kabát / písm. „r“									síra / stal sa bielym	
líška, po latinsky							začiatok, angl. / vládne ako kráľ, čes.						ozn. lietadiel ČR / zobral liek		
zahr. logistická firma						draslík / malé brdo		podraď spojka / poznali			mrak. esperan. / klapka				
teakové drevo					druh auta Subaru / Bielorus. ekon. inšt.				aký / starorím. mince						sýrsky prezident
citoslovce bolesti			bránenie / švajč. politik							cudzie žen. meno / spojka					
polomer		požila si jedlo / prehľad roku									angl. stav. firma / zbierka piesní				
Pomoc: SONP, Azus, JLES, onset, BRZ, Omkor, Zibo	prázdniny, rusky / čs. družica									MPZ Slovenska / patriaci Ortovi			popevok / ponáraj		
nie veľký					org. jedn. internetu / obch. akad.				otvorené, angl. / cestovný doklad					priemer / trestať	
zvýraznené ale						energia / jedlo v menu		prezob / predl. s 2. pádom							kopanica
najvyšší vrch Slovenska							zavrel / pil								
nem. predložka (v)			kyslík / ramenný kĺb, lek.		symetrála / stiel, česky			býv. názov oceliarní v Kladne / muž. meno					teba / Alena, dom.		
povinne dal, prenechal									nadpozemská bytosť / zvrchu					predložka / priraď. spojka	
téma, návrh						preliezaj / elaborát (skr.)				prietrž bruš. blany / územný celok					zákl. číslovka
Nižnianske ozvény	roklina, česky / dom. miláčik						Obch. hot. škola / alebo, bás.				Valentín / kontr. tech. stavu				
Fosfor		zišla na lyžiach, po česky / existuje						škrabka na pluhu / olym. hry					einsteinium / okr. výbor		
citoslovce veselosti			vyprac. úloha / dusík									obidve / tesla			
vidina v spánku				Pomoc: nubo, Magion, kanikuly, Zaler	3										

Vylúštenie krížovky zasielajte na **sefredaktor@nizna.sk**.
Do správy uveďte, prosím, svoje meno a adresu. Výherca obdrží od OcÚ vecnú odmenu.
Znenie krížovky z čísla 4/2018 je: „Bolesť ma urobila priateľom smiechu.“
Výhercom sa stal: **Martin Kratoň** z Nižnej. **Gratulujeme!**

sefredaktor@nizna.sk www.nizna.sk **FB:** Kultúra Nižná